

63 § Lausuntopyyntö koskien asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvitystä

Elinvoimalautakunta 27.5.2025 § 63

Valmistelija Elinvoimajohtaja Kari Uusitalo, puh. 050 5632 987

Hallintosuunnittelija Essi Saarimäki, puh. 050 3455 426

Jätelautakunta Kolmenkierto pyytää lausuntoja alueen kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta sekä Hämeen, Uudenmaan ja Pirkanmaan ELY-keskuksilta siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset. Lausunnon jättämisen määräaika on 30.6.2025.

Jätehuoltoviranomainen on asettanut asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksen nähtäville 9.5.2025.-30.6.2025 väliseksi ajaksi. Jätelautakunta päättää asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmästä nähtävilläolon jälkeen. Selvitys on tutustuttavissa mm. osoitteessa: https://www.kolmenkierto.fi/wp-content/uploads/sites/3/2025/05/kuljetusjarjestelmaselvitys_kolmenkierto.pdf

Hallintosäännön 33 §:n mukaan elinvoimalautakunta vastaa jätehuoltopalveluista. Hallintosäännön 35 §:n mukaan elinvoimajohtaja antaa lausunnot toimialansa vastuualueita koskeviin lausuntopyyntöihin tai määrää alaisensa viranhaltijan antamaan lausunnon, ellei hallintosäännössä muutoin määrätä tai asian laajuus, merkittävyys tai vaikuttavuus edellytä toimielimen käsittelyä. On katsottu, että asia on kuntalaisten kannalta niin merkittävä, että se tuodaan lautakunnan käsiteltäväksi.

Jätelautakunta Kolmenkierto esittelee selvitystä elinvoimalautakunnalle 27.5.2025 (§ 61 Kokouksen infot).

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus (jätelaki 37 §)

Kunta voi päättää, että jätelain 32 §:n 1 momentissa tarkoitetussa toiminnassa syntyvän sekalaisen yhdyskuntajätteen ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jos kunta päättää siirtyä kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan

järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisajankohdasta, joka voi olla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Kunta voi kuitenkin päättää aikaisemmasta lakkaamisajankohdasta alueella, jolla jätteenkuljetuspalvelua ei ole tarjolla tai sen saatavuus on merkittävästi heikentynyt ja tästä voi seurata roskaantumista taikka haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Kunnan on seurattava ja valvottava 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen.

Selvitys asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmästä

Selvityksen johdannon mukaan asumisessa sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä saostus- ja umpisäiliöliete on jätelain (646/2011, JL) 32 §:n mukaan kunnan järjestämisvastuun alaista jätettä, jonka jätehuolto on järjestettävä asianmukaisesti. Lietteiden käsittely ja kuljetus ovat keskeinen osa yhdyskuntajätteiden kokonaisvaltaista hallintaa, ja niiden asianmukainen hoitaminen on tärkeää ympäristön ja vesistöjen suojelun kannalta.

Selvityksessä todetaan, että tämän työn tavoitteena on tuottaa tietoa jätelautakunta Kolmenkierron toimialueella syntyvän jätevesilietteen keräyksestä, kuljetuksesta sekä käsittelystä. Kuljetusjärjestelmäselvityksen avulla arvioidaan toimialueen kuntien osalta jätevesilietteiden nykyisen kuljetusjärjestelmän toteutumista muun muassa asukkaiden kannalta siten, että jätteiden kuljetus tapahtuu kattavasti, luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Arviointi perustuu JL 37 §:n mukaisiin edellytyksiin, joiden täytyminen on ehtona kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle kuljetusjärjestelmästä päätettäessä. Tällä hetkellä kaikissa toimialueen kunnissa lietteet kuljetetaan kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa eli kiinteistön haltija sopii jätevesilietteen kuljetuksesta suoraan kuljetusyrittäjän kanssa. Asiasta ei kuitenkaan ole tehty lainvoimaista päätöstä, kuten jätelaissa edellytetään. Lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on kehottanut jätelautakuntaa tekemään päätöksen kuljetusjärjestelmästä vuoden 2025 loppuun mennessä.

Hattula on harvaan asuttu maaseutuvaltainen kunta, jonka pinta-ala on 427 km² ja asukkaita kunnassa on 9371. Kunnan viemäriverkoston lisäksi alueella ei ole muiden toimijoiden ylläpitämiä vesihuoltoverkostoja. Viemäriverkostoalueen ulkopuolella sijaitsee 1124 vakituiseen asumiseen käytettyä rakennusta ja 441 vapaa-ajan rakennusta tai tyhjillään olevaa asuinrakennusta. Osa kiinteistöistä on kantovesikiinteistöjä ja vapautuksen tai keskeytyksen saaneita. Hattulassa tyhjennettiin vuosien 2023-2024

aikana yhteensä 596 asuinkiinteistön lietesäiliötä, joista 530 oli vakituisesti asutuilla kiinteistöillä. Viemäriverkoston ulkopuolisista kaikista kiinteistöistä 50 % oli tilannut SIIRTO-rekisterin mukaan kiinteistölle lietesäiliön tyhjennyksen edellä mainittuna aikana, mikä tarkoittaa, että kiinteistöistä 801 oli jättänyt tyhjennyksen tilaamatta. Hattulassa lietesäiliön tyhjennyspalveluja tarjoaa ainakin 11 yritystä, joiden veloittaman palvelun hinta vaihtelee asukaskyselyyn vastanneiden mukaan 31 € ja 300 € välillä. Keskimäärin tyhjennyksen tilanneet asukkaat tyhjentävät lietesäiliön kerran vuodessa ja tyhjennys maksaa 121-150 €. Kuljetusyrityksen valintaan vaikuttaa selkeästi palvelun luotettavuus ja nopea saatavuus. Palveluun ollaan lähtökohtaisesti tyytyväisiä, mutta hinta koetaan joidenkin mielestä korkeaksi.

Jätelautakunta Kolmenkierron selvityksessä todetaan, että selvityksen perusteella alueen kuntien nykyinen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä. Kiinteistön haltijan järjestämästä jätteen kuljetuksesta tulisi jätelautakunnan mukaan siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksenteosta.

Hattulan kunnan elinvoimalautakunnan lausunto

Selvityksen perusteella Hattulan kunnan alueella on kattavasti kuljettavia yrityksiä, mikä mahdollistaa kuntalaiselle kilpailuttamisen edellytykset. Hintatasoltaan nykytason kustannuksia voidaan pitää maltillisina. Näin voidaan todeta, että jätelain 37 § kohdan 1 edellytys täyttyy.

Jätelain 37 § kohdan kaksi osalta voidaan todeta, että asukkaiden mahdollisuus valita ja kilpailuttaa edistää jätehuollon toimivuutta Hattulan kunnassa sekä toimijoiden mahdollisuuksia suorittaa palvelua, mikä kehittää alueellista toimintaa. Myöskään kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus ei aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle eikä ympäristölle. Kuitenkin kunnassa on tunnistettu asiasta tiedottamisen suurempi tarve, jotta niin asukkaiden kuin yritysten tietoisuus velvollisuuksista kasvaa.

Jätelain 37 § kohdan kolme osalta Hattulan kunta tulkitsee vaikutukset positiivisiksi niin yritysten ja kunnan asukkaiden toimesta ja viranomaisten kannalta neutraaliksi. Näin ollen kiinteistönhaltijan kuljetusjärjestelmä koetaan kokonaisuutena myönteiseksi. Kunta kuitenkin ymmärtää jätehuoltoviranomaisen huolen esimerkiksi vaillinaisten järjestelmätietojen osalta.

Yhteenvedona voidaan todeta, että kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus takaa parhaiten kilpailun ja sitä kautta hintojen pysymisen kohtuullisena. Se takaa myös useiden kuljetusyritysten toimintamahdollisuudet ja tukee sitä kautta alueen yritystoimintaa ja elinvoimaisuutta. Kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus takaa myös

tarkoituksenmukaisen tyhjennysvälin. Esimerkiksi yhden hengen taloudessa syntyvän saostuskaivolietteen määrä on vähäinen, eikä ko. kiinteistön omistaja saa joutua jatkuvan/liian tiheän tyhjennyksen ("tyhjennysrallin") ja sitä kautta voimakkaasti kohoavien kustannusten maksajaksi, kun tyhjennettävää ei oikeasti ole. Hattulan kunta näkee keskeisenä kehittämisen kohteena viestinnän, jotta kaikki osapuolet ovat tietoisia omista velvollisuuksistaan. Hattulan kunta kannattaa kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta asumisessa syntyvien lietteiden osalta.

Päätösesitys (elinvoimajohtaja)

Elinvoimalautakunta päättää antaa asiaselostuksessa kuvatun lausunnon koskien asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvitystä.

Käsittely Keskusteltiin asiasta.

Päätös Päätösesitys hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano

päätösote/jätelautakunta Kolmenkierto
asiaote/elinvoimajohtaja Kari Uusitalo, kiinteistöpäällikkö Jarmo Ilmoniemi, johtava rakennustarkastaja Jari Komsa

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakua (kuntalaki 136 §)

Tiedoksianto asianosaisille

Tiedoksianto sähköisesti
Päivämäärä: 4.6.2025
Vastaanottajat: Jätelautakunta Kolmenkierto

Muille tiedoksi

Pöytäkirja nähtävänä kunnan verkkosivuilla alkaen 3.6.2025.

HJ/369/14.06.00.00/2025

37 § Asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvitys

Tekninen lautakunta 20.5.2025 37 §

Jätelautakunta Kolmenkierto pyytää lausuntoa asumisessa syntyvien jätelietteiden kuljetusjärjestelmästä 30.6.2025 mennessä.

Saostus- ja umpisäiliöliete voidaan kuljettaa

- a) Kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa: asukas tilaa palvelun valitsemaltaan yrittäjältä
- b) Kunnan järjestämässä kuljetuksessa: Kiertokapula Oy kilpailuttaa palvelun keskitetysti

Tällä hetkellä jätelautakunta Kolmenkierron alueella on voimassa kiinteistön haltijan järjestämä kuljetus. Jätelautakunta Kolmenkierto on aiemmin suunnitellut, että alueella siirytään kunnan järjestämään kuljetukseen kuten tilanne on esimerkiksi kiinteissä jätteissä.

Hallinto-oikeus on palauttanut jätelautakunta Kolmenkierron jätelieteräystä koskevan päätöksen takaisin käsittelyyn vuonna 2015, koska valmistelussa ei oltu huomioitu kuntakohtaisia kuljetusjärjestelmäeroja riittävästi.

Nyttemmin jätelautakunta Kolmenkierto on tehnyt kuntakohtaisesti selvityksiä, joilla on pyritty vastamaan seuraaviin kysymyksiin

- 1) Onko alueella tarjolla jätteen kuljetuspalveluja kattavasti kohtuullisin ehdoin
- 2) Aiheuttaako kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle
- 3) Ovako kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset myönteiset huomioiden kotitalouksien aseman sekä yritysten ja viranomaisten toiminnan.

Kunnallisten selvitysten mukaan kuljetuspalveluita on riittävästi. Myönteistä nykyjärjestelyssä asukkaan kannalta on valinnanvapaus. Sen sijaan asukkaiden tasa-arvoisuutta vähentää mahdollisuus vapaamatkustamiseen. Lähes puolet vakituisista asuinkiinteistöistä ei ole tyhjentänyt lietesäiliötä velvoitteen mukaisesti ja laiminlyöntien takia ympäristölle saattaa aiheutua vaaraa. Syntyvästä lietteestä kaikki ei päädy puhdistamolle vaan jäteliettä on levitetty lannoitteeksi pelloille, päätynyt maaperään kaivojen huonokuntoisuuden ja ylitäytön kautta.

Hausjärven kunta kannattaa kuljetusjärjestelmän muuttamisen nykyisestä kiinteistön järjestämästä järjestelmästä kunnan järjestämään järjestelmään. Hankinnoissa tulee huomioida nykyiset markkinat sekä varmistaa pienten urakoitsijoiden mahdollisuudet osallistua kilpailutuksiin.

Päätösehdotus Tekninen lautakunta antaa asiasta valmistelutekstin mukaisen lausunnon.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet Lausuntopyyntö_kunnat 09052025
Ote JÄTELA 08052025 § 21
Kuljetusjärjestelmäselvitys_Kolmenkierto

HJ/369/14.06.00.00/2025

4 § Lausunto, saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvitys

Ympäristö- ja elinvoimalautakunta 2025-2029 12.6.2025 4 §

Jätelautakunta Kolmenkierto on pyytänyt lausuntoja kunnalta ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset. Lausuntoa on pyydetty 30.6.2025 mennessä.

Jätelain 37 §:n mukaan kunta voi päättää saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittaisen kuljetuksen järjestämisestä kunnassa kiinteistön haltijan järjestämänä, mikäli:

- Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus voidaan järjestää niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin;
- jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- päättöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Asumisessa syntyvien lietteiden kiinteistöittäinen kuljetus on järjestetty tällä hetkellä kiinteistön haltijan järjestämänä. Nykymuotoisen järjestelmän jätelain edellytysten täyttymistä on tarkasteltu tehdyssä kuljetusjärjestelmäselvityksessä (liitteenä), joka liittyy Hämeen ELY-keskuksen kehotukseen päättää lietteiden kuljetusjärjestelmästä Kolmenkierron alueella vuoden 2025 loppuun mennessä.

Tehdyn selvityksen tavoitteena oli tuottaa tietoa Kolmenkierron alueella syntyvän jätevesilietteen keräyksestä, kuljetuksesta sekä käsittelystä. Osana selvitystä on suoritettu mm. haastatteluja ja kyselyjä, ja kerätyn aineiston perusteella on muodostettu luotettava kuvaus nykyjärjestelmän toteutumisesta kaikissa Kolmenkierron alueen kunnissa.

Selvityksen mukaan Hausjärvellä viemäriverkoston ulkopuolella sijaitsee 1164 vakituiseen asumiseen käytettyä rakennusta ja 443 vapaa-ajan rakennusta tai tyhjiillään olevaa asuinrakennusta. Vuosien 2023-2024 aikana Hausjärvellä tyhjennettiin yhteensä 656 asuinkiinteistön lietesäiliötä, joista 576 oli vakituisesti asutuilla kiinteistöillä. Viemäriverkoston ulkopuolisista kaikista kiinteistöistä 52 % oli tilannut SIIRTO-rekisterin mukaan kiinteistölle lietesäiliön tyhjennyksen edellä mainittuna aikana, mikä tarkoittaa, että kiinteistöistä 780 oli jättänyt tyhjennyksen tilaamatta.

Hausjärven kunnan alueella toimii ainakin kuusi lietetyhjennyspalvelua tarjoavaa yritystä, joiden veloittama palveluhinta selvityksen kyselyn perusteella oli 91 euron ja 300 euron välillä. Tyhjennyksen tilanneet asukkaat tyhjentävät lietesäiliön useammin kuin kerran vuodessa ja tyhjennys maksaa noin 150 euroa. Palveluun ollaan lähtökohtaisesti tyytyväisiä, mutta hinta koetaan joidenkin mielestä korkeaksi.

Selvityksestä käy yleisesti ilmi, että kaikki alueen asukkaat eivät tilaa tyhjennyksiä jätelain edellyttämällä tavalla, nykyinen järjestelmä on heikosti valvottavissa, eikä tyhjennystietojen seurantaan ole käytettävissä riittäviä keinoja. Lisäksi selvityksestä ilmenee, että joitain erinäisiä puutteita on mm. laskutuksissa ja maksujen suorittamisissa, sovitussa tyhjennyksissä ja siirtotietojen raportoinnissa koskien ainakin osaa toimijoista.

Jätelain mukaan kaikista lietteen kuljetuksista tulisi raportoida SIIRTO-rekisteriin (sähköinen tietojärjestelmä), joka nykymuodossaan ei mahdollista tehokasta ja toimivaa valvontaa. Valvontaviranomaisen mahdollisuudet valvoa tyhjennysten toteutumista SIIRTO-rekisterin perusteella ovat vähäiset, valvonta on aikaa vievää ja se vaatii paljon valvontaresursseja. Käytännössä rekisteriperusteinen valvonta ei ole toimiva eikä uskottava.

Lautakunnan näkemyksen mukaan jätelain 37 §:n edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän lietteenkuljetuksen jatkamiselle eivät nykyisellään täyty, joka käy ilmi selvityksestä.

Siirtyminen kunnan järjestämään kuljetukseen vaatii Kolmenkierron alueen laajuudesta johtuen kattavaa kuljetusjärjestelyä ja -kalustoa. Lautakunta toteaa, että järjestelmämuutoksessa tulee kilpailutuksen osalta varmistaa paikallisten toimijoiden mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuun.

Päätösehdotus Ympäristö- ja elinvoimalautakunta Hausjärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena antaa edellä esitetyn lausunnon ja puoltaa siirtymistä kunnan järjestämään saostus- ja umpisäiliölietteenkuljetukseen./ys

Käsittely kokouksessa Jäsen Timo Jussila esitti, että jatketaan kiinteistökohtaisella järjestelmällä ja palautetaan asia uudelleen valmisteluun jätelautakunta Kolmenkierrolle.

Keskustelun kuluessa jäsenet Kari Vienonen, Ilkka Brotherus, Marja Tolonen, Marja Oesch, Sanna Jämsén sekä puheenjohtaja Anna Immonen ilmoittivat kannattavansa jäsen Jussilan esitystä.

Puheenjohtaja Anna Immonen totesi, että lautakunta yksimielisesti päätti jäsen Jussilan esityksen mukaan palauttaa asian uudelleen valmisteluun jätelautakunta Kolmenkierrolle.

Päätöksen jälkeen esittelijä Toni Haavisto ilmoitti jättävänsä eriävän mielipiteen.

Päätös Lautakunta yksimielisesti päätti palauttaa asian uudelleen valmisteluun jätelautakunta Kolmenkierrolle.

-

Esittelijä Toni Haaviston eriävä mielipide.

Liitteet Kuljetusjärjestelmäselvitys_Kolmenkierto
Lausuntopyyntö
Eriävä mielipide

Valmistelija(t) Ympäristösihteeri Toni Haavisto

Täytäntöönpano jätelautakunta Kolmenkierto (jatelautakunta@hameenlinna.fi)

§ 44 Lausunto asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä

HYD/779/07.01.04.01/2025

Valmistelija ympäristötarkastaja Sini Seppälä p.

Esittelijä ympäristötoimenjohtaja Mika Lavia

Valmisteluteksti Jätelautakunta Kolmenkierto on asettanut asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksen nähtäville ja pyytänyt Hyvinkään kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset.

Asian taustaa

Jätelautakunta Kolmenkierto on kuntien yhteinen jätehuoltoviranomainen, joka toimii 13 kunnan yhteislautakuntana hoitaen jätelain mukaiset jätehuollon viranomaistehtävät. Jätelautakunnan toimialueen kunnat ovat Hattula, Hausjärvi, Hyvinkää, Hämeenlinna, Janakkala, Järvenpää, Kerava, Loppi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula ja Valkeakoski.

Lausuntopyynnön liitteenä olleen selvityksen johdanto-osuuden mukaan asumisessa sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä saostus- ja umpisäiliöliete on jätelain (646/2011, JL) 32 §:n mukaan kunnan järjestämisvastuun alaista jätettä, jonka jätehuolto on järjestettävä asianmukaisesti. Selvityksen tavoitteena oli tuottaa tietoa jätelautakunta Kolmenkierron toimialueella syntyvän jätevesilietteen keräyksestä, kuljetuksesta sekä käsittelystä. Kuljetusjärjestelmäselvityksen avulla arvioidaan toimialueen kuntien osalta jätevesilietteiden nykyisen kuljetusjärjestelmän toteutumista siten, että jätteiden

*1) kuljetus tapahtuu kattavasti, luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin
2) kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3) kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.*

Arviointi perustuu jätelain 37 §:n mukaisiin edellytyksiin, joiden täytyminen on ehtona kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle kuljetusjärjestelmästä päätettäessä.

Tällä hetkellä kaikissa toimialueen kunnissa lietteet kuljetetaan kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa eli kiinteistön haltija sopii jätevesilietteen kuljetuksesta suoraan kuljetusyrittäjän kanssa. Asiasta ei kuitenkaan ole tehty lainvoimaista päätöstä, kuten jätelaissa edellytetään. Lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on kehottanut jätelautakuntaa tekemään päätöksen kuljetusjärjestelmästä vuoden 2025 loppuun mennessä.

Selvitystyössä käytetty aineisto muodostettiin useista eri aineistolähteistä. Pohja-aineistona hyödynnettiin jätehuoltoviranomaisen rekisteritietoa, sekä kerättiin tietoa sähköisten kyselyjen avulla sekä lähettämällä tietopyyntöjä toimialueen vesilaitoksille ja muille aktiivisille vesihuollon toimijoille.

Jätelain vaatimusten täytyminen nykytilanteessa

Selvityksen perusteella alueen kuntien nykyinen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä, minkä johdosta kiinteistön haltijan järjestämästä jätteen kuljetuksesta tulee siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksenteosta.

1) Selvityksen mukaan edellytysten mukainen syrjimättömyyden ehto ei toteudu, sillä kuljetusyrittäjien laskujen erittelyssä oli jonkin verran puutteita. Asukkaan laskussa pitää esimerkiksi aina olla eriteltynä jätevedenpuhdistamolle toimitetun lietteen vastaanottomaksu. Viidennes

asukaskyselyyn vastanneista ilmoitti, että vastaanottomaksu on jätetty erittelemättä.

2) Selvityksen perusteella edellytysten mukainen alueellinen kehittäminen on haastavaa lietetyhjennysten puuttellisten raportointitietojen vuoksi. Nykyisen järjestelmän katsotaan lisäksi aiheuttavan terveys- ja ympäristöriskejä, sillä lähes puolet vakituisista asuinkiinteistöistä ei ole tyhjentänyt lietesäiliötä veloitteen mukaisesti vähintään kerran vuodessa. Hyvinkäällä viemäriverkostoalueen ulkopuolella sijaitsee 938 vakituisen asumiseen käytettyä rakennusta ja 298 vapaa-ajan rakennusta tai tyhjillään olevaa asuinrakennusta. Kiinteistöistä 480 oli jättänyt tyhjennyksen tilaamatta vuosien 2023-2024 aikana. Jätehuoltomääräysten mukaisesti tyhjennys tulisi suorittaa vähintään kerran vuodessa.

3) Selvityksen perusteella kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutusten ei voida arvioida kokonaisuutena myönteisiksi, kun otetaan erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei esimerkiksi edistä lietetyhjennyksiin veloitettujen kotitalouksien tasavertaista asemaa. Selvityksen mukaan siirtyminen kunnan järjestämään lietekuljetukseen parantaisi tiedon laatua kiinteistöjen lietesäiliöistä, koska tyhjennysten alettua tieto tarkentuu myös niiden kiinteistöjen osalta, jotka ovat jättäneet veloitteen aiemmin hoitamatta. Tarkemman lietesäiliötiedon avulla on myös mahdollista keskittää ympäristönsuojeluviranomaisen resursseja valvontaan alueilla, jotka ovat herkkiä lietteiden aiheuttamille ympäristö- ja terveysvaikutuksille.

Hyvinkään kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Hyvinkään kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvitys on ollut riittävä. Koska selvityksessä saatujen tulosten ja johtopäätösten perusteella jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset eivät täyty, on siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen perusteltua.

Esitys

Ympäristölautakunta päättää antaa edellä esitetyn lausunnon.

Päätös

Arto Järvinen ehdotti , ympäristölautakunnan yksimielisesti kannatamana seuraava lisäys lausuntoon:

Kuntamalliin siirtymisen aikana tulee huolehtia kilpailutuksen ja hallinnon taloudellisista vaikutuksista, että lietekustannukset ja -hinnat säilyvät asukkaiden ja yritysten kannalta kohtuullisina.

Muutettu päätösesitys hyväksyttiin.

Liitteet

Saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvitys

Täytäntöönpano

Toimenpiteitä varten

Ympäristöpalvelu

Tiedoksi

Jätelautakunta Kolmenkierto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto (Kuntalaki § 136)

§ 108

Lausunto: Asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvitys

Asianumero

JAN/484/11.00.02/2025

Valmistelija/t

Tekninen johtaja Harri Vierikka, ympäristösuunnittelija Tuuli Vähälä

Lausunto Jätelautakunta Kolmenkierron saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvityksestä.

Asiaselostus

Jätelautakunta Kolmenkierto pyytää Janakkalan kunnalta ja ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä ja siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset. Lausuntoa on pyydetty viimeistään 30.6.2025.

Jätelain 32 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan kunnan on järjestettävä 1 momentin 1-3 kohdassa tarkoitettussa toiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto. Jätelain 36 §:n mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (kunnan järjestämä jätteenkuljetus).

Jätelain 37 §:n mukaan kunta voi päättää, että sen vastuulle kuuluvan saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistökohtainen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset (tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin);
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelautakunta Kolmenkierto toimii Kiertokapulan kaikkien omistajakuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena, joten sen toimivaltaan ja tehtäviin kuuluvat selvityksen laatiminen ja päätöksenteko. Jätelautakunnan jäsenet ovat virkavastuussa päätöksen lainmukaisuudesta.

Janakkalan kunnan nykyinen toimintamalli

Tällä hetkellä Janakkalan kunnassa sekä kaikissa toimialueen kunnissa lietteet kuljetetaan kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa eli kiinteistön haltija sopii jätevesilietteen kuljetuksesta suoraan kuljetusyrittäjän kanssa. Asiasta ei kuitenkaan ole tehty lainvoimaista päätöstä, kuten jätelaissa edellytetään. Lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on kehottanut jätelautakuntaa tekemään päätöksen kuljetusjärjestelmästä vuoden 2025 loppuun mennessä.

Selvityksen sisältö

Jätehuoltoviranomainen on valmistellut selvityksen jätelautakunta Kolmenkierron toimialueella syntyvän jätevesilietteen keräyksestä, kuljetuksesta sekä käsittelystä.

Kuljetusjärjestelmäselvityksen avulla arvioidaan toimialueen kuntien osalta jätevesilietteiden nykyisen kuljetusjärjestelmän toteutumista muun muassa asukkaiden kannalta siten, että jätteiden kuljetus tapahtuu kattavasti, luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Arviointi perustuu JL 37 §:n mukaisiin edellytyksiin, joiden täyttyminen on ehtona kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle kuljetusjärjestelmästä päätettäessä. JL 37§:n mukaiset edellytykset

Edellytys 1: Alueella on tarjolla jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Edellytys 2: Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Edellytys 3: Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Selvityksessä tehty kuntakohtainen tarkastelu on toteutettu kaikkien sopimuskuntien osalta. Selvityksen perusteella alueen kuntien nykyinen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä.

Suurimpana epäkohtana selvityksen mukaan oli, että koko alueen viemäriverkoston ulkopuolisista vakituisesti asutuista vain 52 %:lla kiinteistöistä lietesäiliöiden tyhjennys oli tilattu asianmukaisesti ja 55 % vapaa/ muiden rakennusten osalta. Janakkalassa lietteitä oli tyhjennetty 61 %:lla vakituisesti asutuista viemäriverkoston ulkopuolisista kiinteistöistä ja 58 % vapaa/ muiden rakennusten osalta.

Janakkalassa on viemäriverkoston ulkopuolella 1517 vakituiseen asumiseen käytettyä rakennusta ja 612 vapaa-ajan rakennusta tai tyhjillään olevaa asuinrakennusta. Selvityksen mukaan Janakkalassa lietetyhjennyksiin veloitetuista kiinteistöistä 861 jätti tyhjennyksen tilaamatta. Ympäristöriskejä aiheutuu, jos jätevesilietteitä päätyy maastoon tai vesistöön, ml. pohjavedet ja talousvesikaivot.

Johtopäätösten mukaan kiinteistön haltijan järjestämästä jätteen kuljetuksesta tulee siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksenteosta. Kunnan (Kiertokapula Oy:n) järjestämässä kuljetuksessa hankinnat kilpailuttaa kunnallinen jätehuolto-yritys voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti markkinoilta toimivilta yrityksiltä. Kilpailutusta edeltää hankintalain mukaisesti markkinavuoropuhelu, johon kaikkien kuljetuksista kiinnostuneiden tarjoajien on mahdollista osallistua. Markkinavuoropuhelun tavoitteena on keskustella palvelutarjoajien kanssa kilpailutukseen ja kuljetusten käytännön järjestämiseen liittyvistä tekijöistä kuten urakkakausien pituudesta, kilpailutusten aikataulusta ja soveltuvasta kalustosta. Markkinavuoropuhelun yhteydessä palvelutarjoajat voivat myös esittää näkemyksiään urakkaan liittyvistä käytännöistä kuten työmäärästä. Kilpailutusasiakirjat valmistellaan markkinavuoropuhelussa esille nousseet asiat huomioiden, minkä jälkeen tarjouspyynnöt julkaistaan julkisessa tarjouspalvelussa. Jätelain 36 §:n mukaan tarjouspyynnössä jätteenkuljetuspalvelujen kesto on määriteltävä sekä hankinnat ajoitettava siten, että kaiken kokoisilla yrityksillä on mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuihin. Kuljetushankinnat on kilpailutettava osiin jaettuina siten, että useampi kuin yksi yritys voidaan valita palvelun tuottajaksi. Jätelautakunta päättää kuljetusjärjestelmästä elo-syyskuussa

Asiaa on esitelty teknisen lautakunnan infossa 13.05.2025. Lausuntopyynnön aikataulun takia lausunto tuodaan kunnanhallitukselle päätettäväksi ilman lautakuntakäsittelyä. Esittelymateriaali on pykälän liitteenä.

Janakkalan kunnan ja Janakkalan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto:

Selvitys perustuu kysely- ja haastattelututkimuksiin sekä hyödyntää myös muuta saatavilla olevaa tietoa, kuten SIIRTO-rekisterin tietoja jätevesilietteiden kuljetuksesta sekä tietopyyntöjä vesihuoltolaitoksille. Asukkaille suunnattua kyselyä mainostettiin Janakkalan kunnan alueella. Selvitysraportin mukaan asukkaille ei lähetetty erikseen tietoa kyselystä, mikä on voinut mahdollisesti vaikuttaa saatujen vastausten määrään. Selvityksen mukaan kyselyt toteutettiin sähköisesti. Selvityksessä ei ole mainintaa, onko asukkailla ollut mahdollisuutta vastata kyselyyn myös muuten kuin sähköisessä muodossa. Tämä on saattanut vaikuttaa vastausten määrään jättäen joidenkin ikäryhmien vastauksia pois kyselystä.

Selvityksessä olisi ollut hyvä tuoda esiin tarkempaa pohdintaa mahdollisista virhelähteistä tai muista tuloksiin vaikuttavista tekijöistä. Janakkalan kunnan kohdalla tyhjennysprosentti oli selvitysten mukaisesti vakituisesti asutuissa 61 %, mikä jättää pohdinnan varaa siihen, että onko tulokseen ollut vaikutusta, jos asukkaat ovat jättäneet vastaamatta. Kysely on kuitenkin osoitettu laajasti viranomaisille, vesihuoltolaitoksille, kuljetusyrityksille sekä asukkaille, mikä toisaalta osoittaa, että kiinteistöä koskeva tieto on todennäköisesti saatu jostain lähteestä, vaikka asukas olisikin jättänyt vastaamatta. Tulokset antavat riittävän todenmukaisen kuvan siitä, missä määrin nykyisellä kiinteistön haltijan järjestämällä jätteenkuljetuksella jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset toteutuvat asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta.

Ympäristönsuojeluviranomaisen näkökulmasta suurimmat lietteiden käsittelyyn liittyvät riskit kohdistuvat pohjavesialueille, joissa liete päätyessään ympäristöön voi aiheuttaa pohjaveden sekä alueella olevien talousvesikaivojen saastumista. Talousvesikaivojen saastuminen ja siitä aiheutuvat terveysvaikutukset muodostavat riskin myös muilla alueilla. Lietteiden ympäristöön pääsy aiheuttaa ranta-alueilla riskin vesistöjen rehevöitymiselle ja saastumiselle ja muilla alueilla ympäristön pilaantumisen vaaraa. Janakkalan alueella lietteen omatoimisen käsittelyn ilmoitukset ovat lisääntyneet jätelautakunnan alueella tekemien selvitysten aikana. Ympäristönsuojeluviranomaisen näkökulmasta olisikin tärkeää huomioida edellä mainitut riskitekijät myös lietteen omatoimisesta käsittelystä tehtävien ilmoitusten käsittelyn yhteydessä. Tällä hetkellä lietteen esikäsittelyä tai stabilointia ei valvota, vaan omatoimiseen käsittelyyn riittää ainoastaan jätehuoltoviranomaisen hyväksyntä ilmoitukselle.

Janakkalan kunta katsoo, että jätelautakunnan jätteenkuljetusjärjestelmää koskevassa päätöksenteossa on ensisijaisesti huolehdittava ratkaisun lainmukaisuudesta. Samalla kunta toivoo, että löytyisi mahdollisuus ratkaisuun, joka mahdollistaisi lietteiden kuljettamisen kiinteistön haltijan järjestämänä myös tulevaisuudessa Janakkalan alueella.

Janakkalan kunta esittää lisäksi toiveen, että jätelautakunta selvittäisi jätehuoltoa valvovan viranomaisen, eli ELY-keskuksen, näkemyksen siitä, voitaisiinko kuljetusjärjestelmäpäätös toteuttaa siten, että pyritäisiin jätehuoltoviranomaisen johdolla kehittämään nykyistä järjestelmää siten, että se täyttäisi lainsäädännön vaatimukset. Tämä siksi, koska tällä on vaikutusta alueen yritystoimintaan ja pienyrityksiin. Tilanne, jossa jätteenkuljetus kilpailutetaan kunnan järjestämäksi, asettaa yksittäiset

yhden / muutaman auton yrittäjät mahdollisesti hankalaan tilanteeseen, koska heillä ei välttämättä ole edellytyksiä tarjota kilpailutuksen vaatimusten puitteissa tyhjennystä ja näin joutuvat pahimmassa tapauksessa lopettamaan yritystoimintansa. Näillä tekijöillä voi olla vaikutusta tyhjennyksen hintaan tulevaisuudessa. On kuitenkin mahdotonta sanoa, onko vaikutukset negatiivis- luontoisia vai positiivisia. Jos päädytään kunnan järjestämään jätteen tyhjennykseen, on kilpailutus hyvä suorittaa oikeasti siten, että myös yksinyrittäjällä on mahdollisuus tarjota kilpailutuksessa yksinään ilman ryhmittymiä.

Sovelletut oikeusohjeet	Janakkalan kunnan hallintosääntö
Esittelijä	Kunnanjohtaja Riikka Moilanen
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää antaa edellä mainitun lausuntona jätelautakunta Kolmenkierrolle asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Liitteet	Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvitys- Jätelautakunta Kolmenkierto Hämeenlinnan kaupunki, pöytäkirjaote 8.5.2025 §21 Kuljetusjärjestelmäselvitys Kolmenkierto

Lähettilä: [Arponen Janne](#)
Vastanottaja: [jätelautakunta](#)
Kopio: [Kirjaamo Järvenpää](#); [Schukov Aija](#)
Aihe: Lausuntopyyntö asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä
Päivämäärä: maanantai 9. kesäkuuta 2025 12:59:29

Hei

Vastauksena lausuntopyyntöönne on, ettei Järvenpään kaupungilla ole lausuttavaa ko. asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvitykseen.

Ystävällisin terveisin

Janne Arponen
vs. kaupunkitekniikan johtaja

Järvenpään kaupunki
Kaupunkikehitys, kaupunkitekniikka
PL 41 04401 Järvenpää

puh. 040 315 2867
janne.arponen@jarvenpaa.fi

Auvinen Riikka Lähettilä: jätelautakunta Lähetetty: perjantai 9. toukokuuta 2025 8:04
Vastanottaja: kirjaamo.hame@ely-keskus.fi; ELY Kirjaamo Uusimaa; ELY Kirjaamo Pirkanmaa; Kirjaamo Hattula; Kirjaamo; kirjaamo@hyvinkaa.fi; Kirjaamo; Kirjaamo Järvenpää; kirjaamo@kerava.fi; 'Lopen kunta'; kirjaamo@mantsala.fi; kunta@nurmijarvi.fi; 'Riihimäen kaupunki'; 'Tuusulan kunta'; 'Valkeakosken kaupunki'; Konsernipalvelut; Kaupunkirakenne

Aihe: Lausuntopyyntö asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä

Riikka Hei, jätelautakunta Kolmenkierto päätti kokouksessaan 8.5.2025 § 21 pyytää asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä lausunnot Hämeen, Uudenmaan ja Pirkanmaan

elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, toimialueen kunnilta sekä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset. Lausunnot pyydetään toimittamaan 30.6.2025 mennessä osoitteeseen jatelautakunta @ hameenlinna.fi. Huomioitahan, että jätelautakunta pyytää lausuntoja sekä kunnilta että kuntien ympäristönsuojelunsuojeluviranomaisilta.

D/18/11.01.07.00/2025**118 § Lausunto jätelautakunta Kolmenkierrolle asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä**

Kunnanhallitus 16.6.2025 / 118 §

Asia

Jätehuoltoviranomainen asetti asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksen nähtäville 9.5.2025-30.6.2025. Jätelautakunta päättää asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmästä nähtävilläolon jälkeen.

Jätelautakunta Kolmenkierto päätti kokouksessaan 8.5.2025 (§ 21) pyytää asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä lausunnot Hämeen, Uudenmaan ja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, toimialueen kunnilta sekä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset.

Lausunnot pyydetään toimittamaan 30.6.2025 mennessä osoitteeseen jatelautakunta@hameenlinna.fi.

Taustaa

Asumisessa sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä saostus- ja umpisäiliöliete on jätelain (646/2011, JL) 32 §:n mukaan kunnan järjestämisvastuun alaista jätettä, jonka jätehuolto on järjestettävä asianmukaisesti. Lietteiden käsittely ja kuljetus ovat keskeinen osa yhdyskuntajätteen kokonaisvaltaista hallintaa, ja niiden asianmukainen hoitaminen on tärkeää ympäristön ja vesistöjen suojelun kannalta.

Jätelautakunta Kolmenkierron alueella toteutettiin selvitys lietteiden nykyisestä kuljetusjärjestelmästä, jotta voidaan arvioida, täyttyvätkö jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen jatkamiselle. Selvitys tehtiin osana Hämeen ELY-keskuksen kehotusta päättää kuljetusjärjestelmästä vuoden 2025 loppuun mennessä.

Jätelain 37 §:n mukaan kunta voi päättää saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittaisen kuljetuksen järjestämisestä kunnassa kiinteistön haltijan järjestämänä, mikäli:

- kiinteistöittäinen jätteenkuljetus voidaan järjestää niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin;
- jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Asumisessa syntyvien lietteiden kiinteistöittäinen kuljetus on järjestetty tällä hetkellä kiinteistön haltijan järjestämänä. Nykymuotoisen järjestelmän jätelain edellytysten täyttymistä on tarkasteltu tehdyssä kuljetusjärjestelmäselvityksessä, joka liittyy Hämeen ELY-keskuksen kehotukseen päättää lietteiden kuljetusjärjestelmästä Kolmenkierron alueella vuoden 2025 loppuun mennessä.

Selvityksessä tarkasteltiin viemäriverkoston ulkopuolisten kiinteistöjen lietetyhjennyksiä vuosina 2023-2024 rekisteriaineiston pohjalta. Lisäksi kerättiin neljä kyselyä ja tehtiin haastatteluja eri toimijaryhmien näkökulmien selvittämiseksi. Näin muodostettiin kattava kokonaiskuva nykyjärjestelmän toimivuudesta Kolmenkierron alueella.

Lopen tilanne

Lopella viemäriverkoston ulkopuolella on 1 680 vakituisesti asuttua rakennusta ja 670 vapaa-ajan tai tyhjillään olevaa asuinrakennusta. Alueella voi toimia vesiosuuskuntia, mutta niihin liittyneistä kiinteistöistä ei ole tarkkaa tietoa. Näiden ei kuitenkaan selvityksessä arvioida vaikuttavan merkittävästi lietteenkuljetusten piiriin kuuluvien kiinteistöjen määrään.

Osa kiinteistöistä on laskettu olevan kantovesikiinteistöjä ja osa on keskeytyksen saaneita. Lopella tyhjennettiin vuosien 2023-2024 aikana yhteensä 851 asuin- ja kiinteistön lietesäiliötä, joista 772 oli vakituisesti asutuilla kiinteistöillä. Viemäriverkoston ulkopuolisista kaikista kiinteistöistä 49 % oli tilannut SIIRTO-rekisterin mukaan kiinteistölle lietesäiliön tyhjennyksen edellä mainittuna aikana, mikä tarkoittaa, että kiinteistöistä 1 219 oli jättänyt tyhjennyksen tilaamatta. Vakituksia kiinteistöjä näistä oli 893 kpl.

Lopella lietesäiliön tyhjennyspalveluja tarjoaa ainakin kuusi yritystä, joiden veloittaman palvelun hinta vaihtelee asukaskyselyyn vastanneiden mukaan 30 €:n ja 300 €:n välillä. Keskimäärin tyhjennyksen tilanneet asukkaat tyhjentävät lietesäiliön useammin kuin kerran vuodessa ja tyhjennys maksaa noin 91-120 €. Kuljetusyrityksen valintaan vaikuttaneista tekijöistä palvelun luotettavuus korostui eniten asukkaiden valinnoissa. Palveluun ollaan lähtökohtaisesti tyytyväisiä.

Lietteenkuljetuksen tilanneiden kiinteistöjen tyhjennystiedot yhdistettiin aineistoon, jossa oli mukana tiedot viemäriverkkoon ja vesiosuuskuntiin liittyneistä sekä jätevesihuollosta vapautetuista tai jätehuollon keskeytyksen saaneista kiinteistöistä.

Kantovesikiinteistöjen osuus arvioitiin Sweco Finland Oy:n selvityksen ja vuoden 2021 mökkibarometrin perusteella: 40,6 % vapaa-ajan asunnoista ja tyhjillään olevista vakituisista asunnoista arvioitiin olevan kantovedellisiä, joka on huomioutu selvityksessä.

Liitteet:

- Jätelautakunta Kolmenkierron lausuntopyyntö (9.5.2025)
- Saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvitys (2.5.2025)
- Jätelautakunnan pöytäkirjanote 8.5.2025 (§ 21).

Lisäksi kunnanhallitukselle on toimitettu Lopen Eläkeläisparlamentin kannanotto.

Päätösehdotus

Lopen kunnanhallitus katsoo, että kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus ei nykyisellään täytä jätelain (646/2011) 37 §:n mukaisia edellytyksiä. Tehdyn kuljetusjärjestelmäselvityksen perusteella järjestelmän valvonta on puutteellista: tyhjennystietojen seurantaan ei ole käytettävissä riittäviä keinoja, eikä viranomaisilla ole tosiasiallisia mahdollisuuksia valvoa, että tyhjennykset toteutuvat lain mukaisesti.

Kunnanhallitus katsoo kuitenkin, että kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus voitaisiin säilyttää ensisijaisena kuljetusjärjestelmänä, mikäli valvontaa tehostetaan ja asukkaille suunnattua viestintää lisätään. Monet asukkaat eivät ole tietoisia siitä, että lietesäiliöt on tyhjennettävä vähintään kerran vuodessa, vaan tyhjennys tilataan usein vasta säiliön täytyttyä, mikä voi tapahtua yli vuoden välein. Tiedottamista ja ohjausta on tämän vuoksi kehitettävä, jotta sääntelyä noudatettaisiin nykyistä paremmin.

Käytännössä nykyinen järjestelmä toimii Lopen alueella hyvin: paikalliset kuljetusyrittäjät tuntevat kiinteistöt ja alueen olosuhteet ja pystyvät hoitamaan tyhjennyksiä joustavasti ja nopeasti myös vaikeapääsyisille kohteille - usein ilman erillisiä maksuja. Kunnanhallitus kantaa huolta siitä, että siirryttäessä kunnan järjestämään kuljetukseen palvelun joustavuus ja laatu heikkenevät ja asukkaiden kustannukset kasvavat, esimerkiksi peruutusmaksujen tai muiden lisäveloitusten vuoksi.

Jos siirtyminen kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen katsotaan välttämättömäksi, kunnanhallitus korostaa, että kilpailutus on toteutettava siten, että paikallisten, tehtävässään hyvin suoriutuneiden kuljetusyrittäjien toimintaedellytykset säilyvät. Kilpailutuksessa ei tule asettaa rajoittavia ehtoja, kuten kaluston värivaatimuksia, jotka käytännössä sulkisivat pienemmät paikalliset toimijat pois. Kunnanhallitus pitää tärkeänä, että kilpailutus ei johda siihen, että kansainväliset suuryritykset syrjäyttävät paikalliset yrittäjät, mikä heikentäisi palvelun laatua ja olisi haitallista alueen elinkeinotoiminnalle.

Päätös

Keskustelun kuluessa Suvi Louhelainen esitti, että lausuntoa täydennetään seuraavasti:

Ensimmäinen kappale: "Lopen kunta katsoo, että jätehuoltoviranomaisen tulee tehdä toimenpiteitä datan keräämisen ja luotettavuuden parantamiseksi, osallistaen tähän kiinteistönomistajia sekä kuljetusyrittäjiä."

Toinen kappale: "Täten Lopen kunta edellyttää, että asiassa on löydettävä sellainen ratkaisu, joka täyttää jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksessä laillisuusnäkökulmat, ja jonka mukaisesti Lopen kunnassa voidaan jatkossakin järjestää lietteiden kuljetukset kiinteistön haltijan kilpailuttamana."

Lausuntoon lisätään kappale: "Lausunnonantajan roolissa kunta pyytää jätelautakuntaa selvittämään jätehuoltoa valvovan viranomaisen (ELY-keskuksen) kannan, onko kuljetusjärjestelmäpäätös mahdollista tehdä niin, että esimerkiksi kahden vuoden siirtymäajan puitteissa, jätehuoltoviranomaisen johdolla kehitetään nykymuotoista toimintaa niin, että se täyttää lain edellyttämän tason. Lopen kunta ilmoittaa olevansa valmis osallistumaan tiedottamiseen ja muihin tarvittaviin erikseen sovittaviin tukitoimenpiteisiin jätehuoltoviranomaisen johdolla."

Erkki Siivonen kannatti Suvi Louhelaisen tekemää esitystä.

Keskustelun kuluessa Kaisa Ketonen esitti, että lausunnosta poistetaan lause: "Lopen kunnanhallitus katsoo, että kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus ei nykyisellään täytä jätelain (646/2011) 37 §:n mukaisia edellytyksiä."

Suvi Louhelainen kannatti Kaisa Ketosen tekemää esitystä.

Keskustelun kuluessa Eeva Pyhälä esitti, että viimeisen kappaleen lause muutetaan seuraavasti: "Jos Kiertokapula kuitenkin päättyy kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen, vastoin kunnanhallituksen lausuntoa, kunnanhallitus korostaa, että kilpailutus on toteutettava siten, että paikallisten, tehtävässään hyvin suoriutuneiden kuljetusyritysten toiminta-edellytykset säilyvät."

Suvi Louhelainen kannatti Eeva Pyhälän tekemää esitystä.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko muutosesitykset hyväksyä yksimielisesti.

Kunnanhallitus hyväksyi muutosesitykset yksimielisesti.

Lopen kunnan lausunto:

Tehdyn kuljetusjärjestelmäselvityksen perusteella järjestelmän valvonta on puutteellista: tyhjennystietojen seurantaan ei ole käytettävissä riittäviä keinoja, eikä viranomaisilla ole tosiasiallisia mahdollisuuksia valvoa, että tyhjennykset toteutuvat lain mukaisesti. Lopen kunta katsoo, että jätehuoltoviranomaisen tulee tehdä toimenpiteitä datan keräämisen ja luotettavuuden parantamiseksi, osallistaen tähän kiinteistönomistajia sekä kuljetusyrityksiä.

Kunnanhallitus katsoo, että kiinteistön haltijan järjestämä lietteenkuljetus voidaan säilyttää ensisijaisena kuljetusjärjestelmänä, mikäli valvontaa tehostetaan ja asukkaille suunnattua viestintää lisätään. Monet asukkaat eivät ole tietoisia siitä, että lietesäiliöt on tyhjennettävä vähintään kerran vuodessa, vaan tyhjennys tilataan usein vasta säiliön täytyttyä, mikä voi tapahtua yli vuoden välein. Tiedottamista ja ohjausta on tämän vuoksi kehitettävä, jotta sääntelyä noudatettaisiin nykyistä paremmin. Täten Lopen kunta edellyttää, että asiassa on löydettävä sellainen ratkaisu, joka täyttää jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksessä laillisuusnäkökulmat, ja jonka mukaisesti Lopen kunnassa voidaan jatkossakin järjestää lietteiden kuljetukset kiinteistön haltijan kilpailuttamana.

Käytännössä nykyinen järjestelmä toimii Lopen alueella hyvin: paikalliset kuljetusyritykset tuntevat kiinteistöt ja alueen olosuhteet ja pystyvät hoitamaan tyhjennyksiä joustavasti ja nopeasti myös vaikeapääsyisille kohteille - usein ilman erillisiä maksuja. Kunnanhallitus kantaa huolta siitä, että siirryttäessä kunnan järjestämään kuljetukseen palvelun joustavuus ja laatu heikkenevät ja asukkaiden kustannukset kasvavat, esimerkiksi peruutusmaksujen tai muiden lisäveloitusten vuoksi.

Lausunnonantajan roolissa kunta pyytää jätelautakuntaa selvittämään jätehuoltoa valvovan viranomaisen (ELY-keskuksen) kannan, onko kuljetusjärjestelmäpääätös mahdollista tehdä niin, että esimerkiksi kahden vuoden siirtymäajan puitteissa, jätehuoltoviranomaisen johdolla kehitetään nykymuotoista toimintaa niin, että se täyttää lain edellyttämän tason. Lopen kunta ilmoittaa olevansa valmis osallistumaan tiedottamiseen ja muihin tarvittaviin erikseen sovittaviin tukitoimenpiteisiin jätehuoltoviranomaisen johdolla.

Jos Kiertokapula kuitenkin päättyy kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen, vastoin kunnanhallituksen lausuntoa, kunnanhallitus korostaa, että kilpailutus on toteutettava siten, että paikallisten, tehtävässään hyvin suoriutuneiden kuljetusyrittäjien toimintaedellytykset säilyvät. Kilpailutuksessa ei tule asettaa rajoittavia ehtoja, kuten kaluston värivaatimuksia, jotka käytännössä sulkisivat pienemmät paikalliset toimijat pois. Kunnanhallitus pitää tärkeänä, että kilpailutus ei johda siihen, että kansainväliset suuryritykset syrjäyttävät paikalliset yrittäjät, mikä heikentäisi palvelun laatua ja olisi haitallista alueen elinkeinotoiminnalle.

Hyväksyttiin päätösehdotus täydennetyillä muutosesityksillä.

Pöytäkirjaan merkittiin, että tekninen johtaja Tapio Jokela poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 17.57.

Pöytäkirjaan merkittiin, että tämän pykälän käsittelyn jälkeen siirryttiin käsittelemään pykälää 116.

Liitteet

Jätelautakunta Kolmenkierron lausuntopyyntö (9.5.2025)
Saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvitys (2.5.2025)
Jätelautakunnan pöytäkirjanote 8.5.2025 (§ 21)

Esittelijä

Kunnanjohtaja Mikko Salmela, p. 040 630 6401

Valmistelija(t)

Ympäristöpäällikkö Sonja Lahtinen, p. 040 842 6986

Täytäntöönpano

Ote (sähköpostitse)
- jätelautakunta Kolmenkierto
- ympäristöpäällikkö

D/18/11.01.07.00/2025

31 § Lausunto Kolmenkierrolle asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 27.5.2025 / 31 §

Asia

Jätehuoltoviranomainen asetti asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksen nähtäville 9.5.2025-30.6.2025.

Jätelautakunta päättää asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmästä nähtävilläolon jälkeen.

Jätelautakunta Kolmenkierto päätti kokouksessaan 8.5.2025 § 21 pyytää asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä lausunnot Hämeen, Uudenmaan ja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, toimialueen kunnilta sekä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset.

Taustaa

Asumisessa sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä saostus- ja umpisäiliöliete on jätelain (646/2011, JL) 32 §:n mukaan kunnan järjestämisvastuun alaista jätettä, jonka jätehuolto on järjestettävä asianmukaisesti. Lietteiden käsittely ja kuljetus ovat keskeinen osa yhdyskuntajätteen kokonaisvaltaista hallintaa, ja niiden asianmukainen hoitaminen on tärkeää ympäristön ja vesistöjen suojelun kannalta.

Jätelautakunta Kolmenkierron alueella toteutettiin selvitys lietteiden nykyisestä kuljetusjärjestelmästä, jotta voidaan arvioida, täytyvätkö jätelain

37 §:n mukaiset edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen jatkamiselle. Selvitys tehtiin osana Hämeen ELY-keskuksen kehotusta päättää kuljetusjärjestelmästä vuoden 2025 loppuun mennessä.

Selvityksessä tarkasteltiin viemäriverkoston ulkopuolisten kiinteistöjen lietetyhjennyksiä vuosina 2023-2024 rekisteriaineiston pohjalta. Lisäksi kerättiin neljä kyselyä ja tehtiin haastatteluja eri toimijaryhmien näkökulmien selvittämiseksi. Näin muodostettiin kattava kokonaiskuva nykyjärjestelmän toimivuudesta Kolmenkierron alueella.

Lopen tilanne

Lopessa viemäriverkoston ulkopuolella on 1 680 vakituisesti asuttua rakennusta ja 670 vapaa-ajan tai tyhjillään olevaa asuinrakennusta. Alueella voi toimia vesiosuuskuntia, mutta niihin liittyneistä kiinteistöistä ei ole tarkkaa tietoa. Näiden ei kuitenkaan selvityksessä arvioida vaikuttavan merkittävästi lietteenkuljetusten piiriin kuuluvien kiinteistöjen määrään.

Osa kiinteistöistä on laskettu olevan kantovesikiinteistöjä ja osa on keskeytyksen saaneita.

Lopella tyhjennettiin vuosien 2023-2024 aikana yhteensä 851 asuinkiinteistön lietesäiliötä, joista 772 oli vakituisesti asutuilla kiinteistöillä. Viemäriverkoston ulkopuolisista kaikista kiinteistöistä 49 % oli tilannut SIIRTO-rekisterin mukaan kiinteistölle lietesäiliön tyhjennyksen edellä mainittuna aikana, mikä tarkoittaa, että kiinteistöistä 1219 oli jättänyt tyhjennyksen tilaamatta.

Lopella lietesäiliön tyhjennyspalveluja tarjoaa ainakin kuusi yritystä, joiden veloittaman palvelun hinta vaihtelee asukaskyselyyn vastanneiden mukaan 30 € ja 300 € välillä. Keskimäärin tyhjennyksen tilanneet asukkaat tyhjentävät lietesäiliön useammin kuin kerran vuodessa ja tyhjennys maksaa noin 91-120 €. Kuljetusyrityksen valintaan vaikuttaneista tekijöistä palvelun luotettavuus korostui eniten asukkaiden valinnoissa. Palveluun ollaan lähtökohtaisesti

tyytyväisiä.

Lietteenkuljetuksen tilanneiden kiinteistöjen tyhjennystiedot yhdistettiin aineistoon, jossa oli mukana tiedot viemäriverkkoon ja vesiosuuskuntiin liittyneistä sekä jätevesihuollosta vapautetuista tai jätehuollon keskeytyksen saaneista kiinteistöistä.

Kantovesikiinteistöjen osuus arvioitiin Sweco Finland Oy:n selvityksen ja vuoden 2021 mökkibarometrin perusteella: 40,6 % vapaa-ajan asunnoista ja tyhjillään olevista vakituista asunnoista arvioitiin olevan kantovedellisiä, joka on huomioutu selvityksessä.

Päätösehdotus

Ympäristö- ja rakennuslautakunta Lopen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena puoltaa siirtymistä kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen. Lopen kunnan näkemyksen mukaan jätelain 37 §:n edellytykset kiinteistön haltijan järjestämän lietteenkuljetuksen jatkamiselle eivät täyty. Tämä käy ilmi tehdystä saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvityksestä, jonka mukaan asukkaat eivät tilaa tyhjennyksiä jätelain edellyttämällä tavalla, nykyinen järjestelmä on heikosti valvottavissa, eikä tyhjennystietojen seurantaan ole käytettävissä riittäviä keinoja. Ajatus siitä, että valvontaviranomainen voisi valvoa tyhjennysten toteutumista esimerkiksi SIIRTO-rekisterin perusteella, ei ole käytännössä toimiva tai uskottava.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta kuitenkin korostaa, että kilpailutus tulee toteuttaa siten, että paikallisten, tehtävässään hyvin suoriutuneiden kuljetusyritysten toimintaedellytykset säilyvät. Kilpailutuksessa tulee huomioida kuntakohtaiset erityispiirteet ja tarvittaessa toteuttaa kilpailutus erikseen kunnittain tai muulla tavoin varmistaa paikallisten toimijoiden mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuun.

Päätös

Keskustelun kuluessa ympäristö- ja rakennuslautakunta teki muutosesityksen pohjaesitykseen: Ympäristö- ja rakennuslautakunta Lopen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena katsoo, että kiinteistön haltijan järjestämän lietteenkuljetuksen jatkaminen on ensisijaisesti perusteltua, edellyttäen että järjestelmän valvontaa kehitetään ja asukkaille suunnattua viestintää lisätään, jotta tyhjennykset tapahtuvat jätelain edellyttämällä tavalla. Nykyinen järjestelmä toimii käytännössä hyvin paikallisten kuljetusyritysten kanssa, ja palvelu joustaa asukkaiden tarpeiden mukaan - esimerkiksi kiireellisissä tilanteissa, kuten juhlapäivinä.

Tehdyn kuljetusjärjestelmäselvityksen perusteella on kuitenkin tunnistettu puutteita järjestelmän valvottavuudessa ja tyhjennystietojen seurannassa. Mikäli järjestelmää ei saada parannuksin vastaamaan jätelain 37 §:n edellytyksiä, ympäristö- ja rakennuslautakunta pitää siirtymistä kunnan järjestämään lietteenkuljetukseen toissijaisena vaihtoehtona.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta korostaa, että mikäli kunnallinen järjestelmä otetaan käyttöön, kilpailutus on toteutettava siten, että paikallisten, tehtävässään hyvin suoriutuneiden kuljetusyritysten toimintaedellytykset säilyvät. Kilpailutuksessa tulee huomioida kuntakohtaiset erityispiirteet ja tarvittaessa toteuttaa kilpailutus erikseen kunnittain tai muulla tavoin turvata paikallisten toimijoiden mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuun.

Hyväksyttiin muutosehdotuksen mukaan, yksimielisesti.

Liitteet

Ote Jätelautakunta päätöspöytäkirja 8.5.2025 § 21

Kolmenkierto lausuntopyyntö: Asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvitys
Kolmenkierto Saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvitys

Lausunto asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä

Tekninen ja elinvoimalautakunta 10.06.2025 § 57
410/14.06/2025

Jätehuoltoviranomainen on asettanut asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksen nähtäville 9.5.2025-30.6.2025 väliseksi ajaksi ja jätelautakunta Kolmenkierto pyytää lausuntoja alueen kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta sekä Hämeen, Uudenmaan ja Pirkanmaan ELY-keskuksilta siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset.

Jätelautakunta Kolmenkierto on kuntien yhteinen jätehuoltoviranomainen, joka toimii 13 kunnan yhteislautakuntana hoitaen jätelain mukaiset jätehuollon viranomaistehtävät. Jätelautakunnan toimialueen kunnat ovat Hattula, Hausjärvi, Hyvinkää, Hämeenlinna, Janakkala, Järvenpää, Kerava, Loppi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula ja Valkeakoski. Jätelautakunta päättää asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmästä selvityksen nähtävilläolon jälkeen.

Mäntsälän kunnan tekninen ja elinvoimapalvelut on hyväksynyt toimintasäännön 12.12.2023 § 119 jonka 5. luvun mukaan kuntatekniikkatulosalueen tehtävänä on jätehuollon järjestäminen yhdessä jätehuoltoviranomaisena toimivan jätelautakunta Kolmenkierto kanssa.

Liitteenä olevan kuljetusjärjestelmäselvityksen sivuilla 43-44 on Mäntsälän kunnan aluetta koskeva yhteenveto.

Selvityksen perusteella alueen kuntien nykyinen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä.

Valmistelija	va. Kuntatekniikan päällikkö Pertti Palmroos, pertti.palmroos@mantsala.fi
Esittelijä	Tekninen johtaja Pynttari Mika
Päätösehdotus	Tekninen ja elinvoimapalvelut päättää lausuntonaan todeta, että selvitys on kattavasti laadittu ja riittävä, eikä sillä ole huomauttamista asiaan.
Kokouskäsittele	Kokouksen aikana Teemu Laakso esitti täydennyksenä jätelautakunta Kolmenkierrolle annettavaan lausuntoon seuraavaa: ”On varmistettava, ettei tarpeettomia tyhjennyksiä suoriteta ja pyrittävä estämään kustannustason nousua tämän aiheuttaman markkinamuutoksen seurauksena.” Lautakunta hyväksyi yksimielisesti Teemu Laakson täydennysesitystä päätösehdotukseen.
Päätös	Tekninen ja elinvoimalautakunta päätti yksimielisesti todeta lausuntonaan, että selvitys on kattavasti laadittu ja riittävä. Mutta on varmistettava, ettei tarpeettomia tyhjennyksiä suoriteta ja pyrittävä estämään kustannustason

nousua tämän aiheuttaman markkinamuutoksen seurauksena.

Rami Lindqvist palasi kokoukseen klo 18.27 tämän asian päätöksenteon aikana.

Liite 1. Lausuntopyyntö

Liite 2. Ote jätelautakunnan päätöksestä 8.5.2021 § 21

Liite 3. Saostus- ja umpisäiliölaitteen kuljetusjärjestelmäselvitys 2.5.2025

Otteen oikeaksi todistaa

Mäntsälässä 17.06.2025

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Annukka Huisko-Moilanen
pöytäkirjanpitäjä

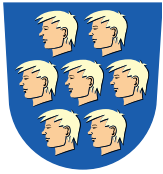
Tiedoksianto

Päätös on pidetty nähtävänä: 17.6.2025

Tiedoksianto asianosaiselle

sähköisesti, pvm / tiedoksiantaja: 17.6.2025

postitse, pvm / tiedoksiantaja:

Nurmijärven kunnan lausunto asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä

Kunnanhallitus 02.06.2025 § 106
622/00.04.03/2025

Jätelautakunta Kolmenkierto pyytää lausuntoa asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä ja siitä, täyttyvätkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset. Lausuntoa on pyydetty viimeistään 30.6.2025. *Kuljetusjärjestelmäselvitys, lausuntopyyntö ja ote jätelautakunnan pöytäkirjasta 8.5.2025 § 21 ovat liitteenä.*

Jätelain 32 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan kunnan on järjestettävä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettussa toiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto. Jätelain 36 §:n mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (kunnan järjestämä jätteenkuljetus).

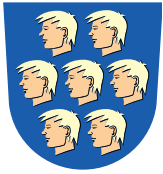
Jätelain 37 §:n mukaan kunta voi päättää, että sen vastuulle kuuluvan saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos: 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset (tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin); 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle; 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelautakunta Kolmenkierto toimii Kiertokapulan kaikkien omistajakuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena, joten sen toimivaltaan ja tehtäviin kuuluvat selvityksen laatiminen ja päätöksenteko. Jätelautakunnan jäsenet ovat virkavastuussa päätöksen lainmukaisuudesta.

Nykyinen toimintamalli

Tällä hetkellä kaikissa toimialueen kunnissa lietteet kuljetetaan kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa eli kiinteistön haltija sopii jätevesilietteen kuljetuksesta suoraan kuljetusyrittäjän kanssa. Asiasta ei kuitenkaan ole tehty lainvoimaista päätöstä, kuten jätelaissa edellytetään. Lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on kehottanut jätelautakuntaa tekemään päätöksen kuljetusjärjestelmästä vuoden 2025 loppuun mennessä. *ELY-keskuksen kehoitus 22.11.2024 jätelautakunta Kolmenkierrolle on oheismateriaalina. Lisäksi oheismateriaalina on jätelautakunta Kolmenkierron kokouksessaan 12.9.2024 käsittelemä vastaus Hämeen ELY-keskuksen selvityspyyntöön.*

Nurmijärven kunnassa on tehty päätös saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmästä kiinteistön haltijan sopimana. Päätöksen esittelytekstissä todetaan seuraavasti: "Jotta sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmä tukisi jätehuollon alueellista kehittymistä, voi olla tarpeen, että kuljetusjärjestelmä on yhtenäinen alueen muiden vastaavien kuljetusjärjestelmien kanssa.

Tämä koskee varsinkin sen alueellisen jätehuoltoviranomaisen ja jätelaitoksen aluetta, johon Nurmijärven kunnan jätehuolto mahdollisesti liitetään.” Päättös kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta on tehty ennen Nurmijärven kunnan päätöstä siirtää JL 43 §:n mukaisesti jätehuollon palvelutehtävien hoitaminen kuntien yhteisesti omistamalle yhtiölle. *Teknisen lautakunnan päätös on oheismateriaalina.*

Selvityksen sisältö

Jätehuoltoviranomainen on valmistellut selvityksen jätelautakunta Kolmenkierron toimialueella syntyvän jätevesilietteen keräyksestä, kuljetuksesta sekä käsittelystä. Kuljetusjärjestelmäselvityksen avulla arvioidaan toimialueen kuntien osalta jätevesilietteiden nykyisen kuljetusjärjestelmän toteutumista muun muassa asukkaiden kannalta siten, että jätteiden kuljetus tapahtuu kattavasti, luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Arviointi perustuu JL 37 §:n mukaisiin edellytyksiin, joiden täyttyminen on ehtona kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle kuljetusjärjestelmästä päätettäessä. Selvityksessä tehty kuntakohtainen tarkastelu on toteutettu kaikkien sopimuskuntien osalta.

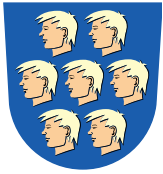
Selvityksen perusteella alueen kuntien nykyinen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä. Kenties suurimpana epäkohtana selvityksen mukaan oli, että viemäriverkoston ulkopuolisista vakituisesti asutuista vain 52 %:lla kiinteistöistä lietesäiliöiden tyhjennys oli tilattu asianmukaisesti. Nurmijärven alueella lietteitä oli tyhjennetty 83 %:lla vakituisesti asutuista viemäriverkoston ulkopuolisista kiinteistöistä. Täälläkin tyhjennykset olivat tekemättä 578 kiinteistöltä. Ympäristöriskejä aiheutuu, jos jätevesilietteitä päätyy maastoon tai vesistöön, ml. pohjavedet ja talousvesikaivot.

Kiinteistön haltijan järjestämästä jätteen kuljetuksesta tulee siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksenteosta. Kunnan (Kiertokapula Oy:n) järjestämässä kuljetuksessa hankinnat kilpailuttaa kunnallinen jätehuoltoyhtiö voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti markkinoilta toimivilta yrityksiltä. Kilpailutusta edeltää hankintalain mukaisesti markkinavuoropuhelu, johon kaikkien kuljetuksista kiinnostuneiden tarjoajien on mahdollista osallistua. Markkinavuoropuhelun tavoitteena on keskustella palvelutarjoajien kanssa kilpailutukseen ja kuljetusten käytännön järjestämiseen liittyvistä tekijöistä kuten urakkakausien pituudesta, kilpailutusten aikataulusta ja soveltuvasta kalustosta. Markkinavuoropuhelun yhteydessä palvelutarjoajat voivat esittää näkemyksiään urakkaan liittyvistä käytännöistä kuten työmäärästä. Kilpailutusasiakirjat valmistellaan markkinavuoropuhelussa esille nousseet asiat huomioiden, minkä jälkeen tarjouspyynnöt julkaistaan julkisessa tarjouspalvelussa. Jätelain 36 §:n mukaan tarjouspyynnössä jätteenkuljetuspalvelujen kesto on määriteltävä sekä hankinnat ajoitettava siten, että kaiken kokoisilla yrityksillä on mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuihin. Kuljetushankinnat on kilpailutettava osiin jaettuina siten, että useampi kuin yksi yritys voidaan valita palvelun tuottajaksi.

Asiaa on esitelty kunnanhallituksen kokouksessa 27.1.2025 kehitys- ja keskusteluasioissa. Jätelautakunta Kolmenkierto on esitellyt kunnanhallitukselle selvitystä kokouksessa 19.5.2025. *Esittelyt ovat oheismateriaalina.*

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää, että jätelautakunta Kolmenkierrolle annetaan seuraava lausunto asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä.

Nurmijärven kunta edellyttää, että jätelautakunnassa tehtävässä jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksessä laillisuusnäkökulmien tulee täytyä, ja että mahdollisuuksien mukaan on löydettävissä ratkaisu, jonka mukaisesti Nurmijärven kunnassa voidaan jatkossakin järjestää lietteiden kuljetukset kiinteistön haltijan kilpailuttamana.

Lisäksi lausunnonantajan roolissa kunta pyytää jätelautakuntaa selvittämään jätehuoltoa valvovan viranomaisen (ELY-keskuksen) kannan, olisiko mahdollista tehdä kuljetusjärjestelmäpäätös niin, että ensimmäisessä vaiheessa, esimerkiksi kahden vuoden siirtymäajan puitteissa, jätehuoltoviranomaisen johdolla pyritäisiin vielä saamaan nykymuotoinen toiminta lain edellyttämälle tasolle. Nurmijärven kunta ilmoittaa olevansa osaltaan valmis osallistumaan kampanjointiin ja muihin tarvittaviin tukitoimenpiteisiin jätehuoltoviranomaisen johdolla.

Valmistelija

alueisännöitsijä Aino Angervuori aino.angervuori@nurmijarvi.fi
kunnallistekniikan päällikkö Jyrki Meronen jyrki.meronen@nurmijarvi.fi
tekninen johtaja Juha Oksanen juha.oksanen@nurmijarvi.fi

Käsittely

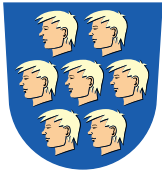
Sirpa Rantala esitti Matti Vanhasen ja Kalle Mustosen kannattamana seuraavia lisäyksiä lausuntoon (lisäykset tummennettuna):

Kunnanhallitus päättää, että jätelautakunta Kolmenkierrolle annetaan seuraava lausunto asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä.

Nurmijärven kunta edellyttää, että jätelautakunnassa tehtävässä jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksessä laillisuusnäkökulmien tulee täytyä, ja että mahdollisuuksien mukaan on löydettävissä **löydettävä** ratkaisu, jonka mukaisesti Nurmijärven kunnassa voidaan jatkossakin järjestää lietteiden kuljetukset kiinteistön haltijan kilpailuttamana. **Vähintään Nurmijärven osalta tulee tarkastella poikkeuslupaa jatkaa sopimusperusteista kiinteistön haltijan järjestämää lietekuljetusjärjestelmää. Kuntakohtaisesti tarkasteltuna Nurmijärven haja-asutusalueilta puhdistamoille palautuvat lietemäärät ovat muihin kuntiin verrattuna merkittävästi suuremmat.**

Selvityksen osalta puutteelliseksi katsottiin selvityksen menetelmän ja datan luotettavuus. Tämä puute heijastuu esitettyyn teoreettiseen kokonaislietemäärään, mitä ei myöskään ole osoitettu kuntakohtaisesti. Toimenpiteitä tulisi tehdä datan keräämisen ja luotettavuuden parantamiseksi ja osallistaa tähän kiinteistönomistajia sekä kuljetusryttäjiä.

Lisäksi lausunnonantajan roolissa kunta pyytää jätelautakuntaa selvittämään jätehuoltoa valvovan viranomaisen (ELY-keskuksen) kannan, olisiko mahdollista tehdä kuljetusjärjestelmäpäätös niin, että ensimmäisessä vaiheessa, esimerkiksi kahden vuoden siirtymäajan puitteissa, jätehuoltoviranomaisen johdolla pyritäisiin vielä saamaan nykymuotoinen toiminta lain edellyttämälle tasolle. Nurmijärven kunta ilmoittaa olevansa osaltaan valmis osallistumaan kampanjointiin ja muihin tarvittaviin tukitoimenpiteisiin jätehuoltoviranomaisen johdolla.

Puheenjohtajan tiedustellessa asiaa, kukaan ei vastustanut Rantalan lisäystä, joten kunnanhallitus hyväksyi Rantalan esityksen yksimielisesti.

Päätös

Kunnanhallitus päätti, että jätelautakunta Kolmenkierrolle annetaan seuraava lausunto asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä.

Nurmijärven kunta edellyttää, että jätelautakunnassa tehtävässä jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöksessä laillisuusnäkökulmien tulee täyttyä, ja että mahdollisuuksien mukaan on löydettävä ratkaisu, jonka mukaisesti Nurmijärven kunnassa voidaan jatkossakin järjestää lietteiden kuljetukset kiinteistön haltijan kilpailuttamana. Vähintään Nurmijärven osalta tulee tarkastella poikkeuslupaa jatkaa sopimusperusteista kiinteistön haltijan järjestämää lietekuljetusjärjestelmää. Kuntakohtaisesti tarkasteltuna Nurmijärven haja-asutusalueilta puhdistamoille palautuvat lietemäärät ovat muihin kuntiin verrattuna merkittävästi suuremmat.

Selvityksen osalta puutteelliseksi katsottiin selvityksen menetelmän ja datan luotettavuus. Tämä puute heijastuu esitettyyn teoreettiseen kokonaislietemäärään, mitä ei myöskään ole osoitettu kuntakohtaisesti. Toimenpiteitä tulisi tehdä datan keräämisen ja luotettavuuden parantamiseksi ja osallistaa tähän kiinteistönomistajia sekä kuljetusyrittäjiä.

Lisäksi lausunnonantajan roolissa kunta pyytää jätelautakuntaa selvittämään jätehuoltoa valvovan viranomaisen (ELY-keskuksen) kannan, olisiko mahdollista tehdä kuljetusjärjestelmäpäätös niin, että ensimmäisessä vaiheessa, esimerkiksi kahden vuoden siirtymäajan puitteissa, jätehuoltoviranomaisen johdolla pyrittäisiin vielä saamaan nykymuotoinen toiminta lain edellyttämälle tasolle. Nurmijärven kunta ilmoittaa olevansa osaltaan valmis osallistumaan kampanjointiin ja muihin tarvittaviin tukitoimenpiteisiin jätehuoltoviranomaisen johdolla.

Jakelu

jatelautakunta@hameenlinna.fi

Liitteet

Numero Otsikko

Liite1 Lausuntopyyntö asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä; sähköposti 9.5.2025

Liite2 Saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvitys

Liite3 Ote JÄTELA 08052025 § 21

Liite4 Lausuntopyyntö asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä

Otteen oikeaksi todistaa

Nurmijärvellä 10.06.2025

Outi Kylväjä
hallintopäällikkö

KH/669/2025

55 § Teknisen lautakunnan lausunto asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Tekninen lautakunta antaa seuraavan lausunnon:

Tekninen lautakunta kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä. Tekninen lautakunta kiittää myös siitä, että Jätelautakunta Kolmenkierto järjesti Riihimäen alueen lieteselvityksen tulosten esittelytilaisuuden Tekniselle lautakunnalle 6.5.2025.

Nykyinen järjestelmä, jossa kiinteistön haltija sopii lietteiden kuljetuksesta suoraan kuljetusyrityksen kanssa, ei selvityksen mukaan täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä. Alueen kunnissa on havaittu merkittäviä puutteita lietesäiliöiden tyhjennyksissä, mikä aiheuttaa osaltaan ympäristö- ja terveysriskejä. Nykyinen järjestelmä on riippuvainen tiedoista, joita ei ole luotettavasti saatavilla ilman merkittävää panostusta kuljetusyrityksien neuvontaan ja kuljetusten seurantaan.

Jätehuoltoviranomaisen kuljetusten seurannan perusteella voidaan todeta, että lietesäiliöitä on jätetty kokonaan tyhjentämättä tai niitä on tyhjennetty ilman, että ELY-keskuksen jätehuoltorekisteriin hyväksymä kuljettaja olisi raportoinut kuljetuksen SIIRTO-rekisteriin.

Alhainen lietekuljetusten toteutumisosuus aiheuttaa merkittäviä ympäristö- ja terveysriskejä, erityisesti pohjavesialueilla. Lisäksi lietteen luvaton levittäminen pelloille lannoitustarkoituksessa lisää riskejä vesistöjen rehevöitymiselle ja pohjaveden saastumiselle. Kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtyminen on välttämätöntä, jotta voidaan varmistaa lietesäiliöiden asianmukainen tyhjennys ja raportointi. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa jäteyhtiö tarjoaa asukkailla neuvontaa ja varmistaa, että tyhjennykset raportoidaan SIIRTO-rekisteriin.

Kuljetusten kilpailuttaminen hankintalain mukaisesti mahdollistaa sekä pienten että suurten yritysten osallistumisen tarjouskilpailuun. Selvityksen asukaskyselyn tuloksesta selvisi, että suurin osa asukkaista on saanut tyhjennyspalvelun toivomalleen ajankohdalle, mutta hinnoittelussa on huomattavaa vaihtelua. Joillakin asukkailla on ollut vaikeuksia saada tyhjennyspalvelua, ja osassa tapauksista laskut eivät ole olleet jätetaksan mukaisia.

Tekninen lautakunta suosittelee, että alueen kunnat siirtyvät kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, jotta lietekuljetusten seuranta, valvontaa ja ympäristönsuojelua voidaan parantaa.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Valmistelijat

Katupäällikkö Antti Kitinoja

Asiaselostus

Jätelautakunta Kolmenkierto pyytää lausuntoja alueen kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta sekä Hämeen, Uudenmaan ja Pirkanmaan ELY-keskuksilta siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset. Lausunnot pyydetään toimittamaan jätelautakunnalle viimeistään 30.6.2025 sähköpostitse jatelautakunta@hameenlinna.fi.

Asumisessa sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä saostus- ja umpisäiliöliete on jätelain (646/2011, JL) 32 §:n mukaan kunnan järjestämisvastuun alaista jätettä, jonka jätehuolto on järjestettävä asianmukaisesti. Lietteiden käsittely ja kuljetus ovat keskeinen osa yhdyskuntajätteen kokonaisvaltaista hallintaa, ja niiden asianmukainen hoitaminen on tärkeää ympäristön ja vesistöjen suojelun kannalta. Jätelautakunta Kolmenkierron toteuttaman saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvityksen tavoitteena oli tuottaa tietoa jätelautakunta Kolmenkierron toimialueella syntyvän jätevesilietteen keräyksestä, kuljetuksesta sekä käsittelystä. Kuljetusjärjestelmäselvityksen avulla arvioidaan toimialueen kuntien osalta jätevesilietteiden nykyisen kuljetusjärjestelmän toteutumista muun muassa asukkaiden kannalta siten, että jätteen kuljetus tapahtuu kattavasti, luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Arviointi perustuu Jätelain 37 §:n mukaisiin edellytyksiin, joiden täytyminen on ehtona kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle kuljetusjärjestelmästä päätettäessä.

Tällä hetkellä jätelautakunta Kolmenkierron alueella kiinteistön haltija sopii asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksesta valitsemansa kuljetusyrityksen kanssa. Päätöstä kuljetusjärjestelmästä ei kuitenkaan ole tehty, vaan nykyinen järjestelmä on muodostunut vanhan jätelain (1072/1993) mukaisen sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen pohjalta. Jätelain mukaan päätös kuljetusjärjestelmästä olisi pitänyt tehdä 1.5.2013 mennessä.

Hämeen ELY-keskus kehotti 22.11.2024 jätelautakuntaa tekemään kuljetusjärjestelmäpäätökset vuoden 2025 aikana. Selvitys koskee kuntia Hattula, Hausjärvi, Hyvinkää, Hämeenlinna, Janakkala, Järvenpää, Kerava, Loppi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula ja Valkeakoski.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetus tulee järjestää ensisijaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Jos jätelain 37 §:n 1 momentin edellytykset täyttyvät, voidaan kuljetus järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena. Selvityksen perusteella nykyinen kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä missään alueen kunnista. Koska edellytykset eivät täyty, tulee kunnissa siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Siirtyminen Kiertokapula Oy:n kilpailuttamaan saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetukseen voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksenteosta.

Nykyisessä kuljetusjärjestelmässä huolestuttavinta on lietekuljetusten heikko toteutuminen lietetyhjennyksiin veloitettujen kiinteistöjen osalta. Alhainen lietekuljetusten toteutumisprosentti aiheuttaa ympäristö- ja terveysriskejä, kun asumisessa syntyvää lietettä päätyy muualle kuin jätevedenpuhdistamolle. Kolmenkierron alueen vakituisista kiinteistöistä 48 % jätti lietesäiliön tyhjentämättä vuosien 2023-2024 aikana.

Toimivallan peruste Riihimäen kaupungin hallintosäännön (1.6.2025) neljännen luvun 33 §:n kohdan 7 mukaan tekninen lautakunta päättää seudullista jätehuoltoa koskevista päätöksistä, jollei toisin ole määrätty.

Liitteet Saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvitys
Jätelautakunnan pöytäkirja 8.5.2025

Oheismateriaalit Kuulutus: asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvitys
Jätelautakunta Kolmenkierron Riihimäen alueen tulosten esittelytilaisuuden
6.5.2025 materiaali

Täytäntöönpano Päätösote/jätelautakunta Kolmenkierto

Lisätietoja antaa Katupäällikkö Antti Kitinoja, p. 040 330 4926

Muutoksenhaku Ei muutoksenhakuoikeutta (KuntaL 136 §)

Pöytäkirja Pöytäkirja on yleisesti nähtävillä Riihimäen kaupungin verkkosivuilla alkaen
nähtävänä 9.6.2025

 Annettu tiedoksi sähköisesti

Pvm: 9.6.2025

12.6.2025

Jätelautakunta Kolmenkierto

jatelautakunta@hameenlinna.fi

VS. YMPÄRISTÖJOHTAJAN LAUSUNTO, ASUMISESSA SYNTYVIEN LIETTEIDEN KULJETUSJÄRJESTELMÄSELVITYS

Jätelautakunta Kolmenkierto pyytää lausuntoja alueen kunnilta ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta sekä Hämeen, Uudenmaan ja Pirkanmaan ELY-keskuksilta siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset. Riihimäellä ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntojen antaminen on delegoitu ympäristöjohtajalle.

Jätelain määrittämänä pääsääntönä on kunnan järjestämä ja kilpailuttama jätteenkuljetus (jätelaki 36 §). Jätelakiin on kuitenkin jätetty mahdollisuus valita myös kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, mikäli jätelain määrittämät edellytykset täyttyvät. Kunta voi päättää, että jätteenkuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämänä edellyttäen, että:

- tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
- jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle; ja
- päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätehuoltoviranomainen on tehnyt kattavan kunnan vastuulle kuuluvan saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusta tarkastelevan kuljetusjärjestelmäselvityksen.

12.6.2025

LAUSUNTO:

Riihimäen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen toteaa, että kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset vain osittain.

Riihimäen ympäristönsuojelulla ei ole tiedossa, että vakituisilla tai vapaa-ajan asukkailla olisi ollut haasteita saada tilattua saostus- tai umpikaivon tyhjennystä. Alueella toimii useita jätelietteiden kuljetusyrityksiä, joten toimijan sekä hinnan kilpailuttaminen on asukkaalle suhteellisen helppoa. Riihimäen haja-asutusalueella sijaitsevat kiinteistöt sijaitsevat verrattain lähellä taajamia sekä isoja teitä, mikä osaltaan voi vaikuttaa palvelun saatavuuteen positiivisesti.

Ympäristön kannalta herkimpien alueiden eli ranta- ja pohjavesialueiden kiinteistökohtaiset jätevesijärjestelmät on kartoitettu ympäristönsuojelun toimesta vuosien 2020-2024 aikana. Etenkin ranta-alueilla suurin osa kiinteistöistä on joko kantovedellisiä tai kiinteistöissä ei ole vesikäymälää.

SIIRTO-rekisterin osalta on tehty ranta-alueella olevien kiinteistöjen osalta valvontaa satunnaisotantana. Vapaa-ajan asuntojen harmaiden vesien saostuskaivojen osalta tilanne on heikohko, mutta umpisäiliöiden osalta tyhjennystietoja on pääasiallisesti löytynyt hyvin. Koska umpisäiliöt tyhjenetään yleensä tarvittaessa, on vakituisesti asutuilla kiinteistöillä tyhjennyksiä ollut useammankin kerran vuodessa, mutta satunnaisessa käytössä olevilla kesämökeillä tyhjennyksiä on voinut olla harvemmin kuin vuosittain.

Kiinteistön haltijan järjestelmää ei voida pitää myönteisenä valvontaviranomaisten toiminnan osalta, sillä SIIRTO-rekisterin tietojen voidaan arvioida olevan puutteelliset. Jätehuoltomääräysten vastaisten tyhjennysvälien valvonta ja niihin puuttuminen vaatisi suurta työpanosta Riihimäen ympäristönsuojelulta verrattuna tilanteeseen, jossa valvontaa suoritettaisiin enemmän alueellisen jätehuoltoyhtiön tai jätehuoltoviranomaisen toimesta.

Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen voidaan katsoa luovan edellytykset hallittuun jätehuollon järjestelmään kunnan vastuulla olevan jätteen osalta.

12.6.2025

Kokonaisvaltaisesti toteutetussa järjestelmässä on edellytykset jätehuollon yleisen toimivuuden edistämiseen. Kuntalaisten tasavertaisuus voidaan varmistaa koko kuljetusjärjestelmän kattavalla taksapolitiikalla ja asiakaspalvelulla.

Edellä esitetyn perusteella Riihimäen ympäristönsuojeluviranomainen puoltaa jätteenkuljetusjärjestelmän muuttamista Riihimäellä kunnan järjestämäksi kiinteistöittäiseksi jätteenkuljetukseksi saostus- ja umpisäiliölietteen osalta.

Jenni Lehtonen
vs. ympäristöjohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

§ 72

Asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvitys, Lausunto jätehuoltoviranomaiselle, Jätelautakunta Kolmenkierto

TUUDno-2025-1076

Valmistelija / lisätiedot:

Veera Suppula, ympäristötarkastaja, veera.suppula@tuusula.fi
Katja Koli, ympäristötarkastaja, katja.koli@tuusula.fi
Laura Seppänen, ympäristötarkastaja, laura.seppanen@tuusula.fi

Jätelautakunta Kolmenkierto päätti kokouksessaan 8.5.2025 § 21 pyytää asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä lausuntoja Hämeen, Uudenmaan ja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, toimialueen kunnilta sekä kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilta siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset.

Jätehuoltoviranomainen on asettanut asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksen nähtäville 9.5.2025-30.6.2025. Selvitykseen voi tutustua Kolmenkierron verkkosivuilla: www.kolmenkierto.fi>Ajankohtaista>Kuulutus: Asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvitys. Selvitys on liitetty myös ympäristölautakunnan kokouksen oheismateriaaleihin.

Lausunnot on pyydetty toimittamaan 30.6.2025 mennessä osoitteeseen jatelautakunta@hameenlinna.fi.

Ehdotus

Esittelijä: Marjo Alho, ympäristövalvontapäällikkö

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää

- antaa Jätelautakunta Kolmenkierrolle seuraavan lausunnon:

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausunto

Kunnan on jätelain 32 §:n mukaan järjestettävä kotitaloudessa ja vapaa-ajan asunnossa sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto. Jätelain 37 §:n mukaan kunta voi päättää, että saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Jätelautakunta Kolmenkierto on laatinut selvityksen (2.5.2025), jonka tavoitteena oli selvittää täyttyvätkö jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset toimialueella. Tällä hetkellä kaikissa toimialueen kunnissa lietteet kuljetetaan kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa, vaikka asiasta ei ole tehty jätelain edellyttämää päätöstä.

Kolmenkierron alueella Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan kuntien ja kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta toteaa, että selvitys saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmästä on hyvin tehty ja kattava. Selvityksessä saatujen tulosten perusteella Kolmenkierron alueen kuntien nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä ei kokonaisuudessaan täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä. Ensimmäinen edellytys täyttyy osittain, mutta kaksi jälkimmäistä eivät täyty ollenkaan. Johtopäätöstä on perusteltu kattavasti selvityksessä saatujen tulosten perusteella.

Selvitys perustuu kysely- ja haastattelututkimuksiin sekä hyödyntää myös muuta saatavilla olevaa tietoa, kuten SIIRTO-rekisterin tietoja jätevesilietteiden kuljetuksesta. Selvityksen mukaan asukkaille suunnattua kyselyä mainostettiin kuntien yhteisö alustoilla ja verkkosivuilla. Selvitysraportin mukaan asukkaille ei lähetetty erikseen tietoa kyselystä, mikä on voinut vaikuttaa saatujen vastausten määrään. Selvityksen mukaan kyselyt toteutettiin sähköisesti. Selvityksessä ei ole mainintaa, onko asukkailla ollut mahdollisuutta vastata kyselyyn myös muuten kuin sähköisessä muodossa.

Selvityksessä olisi ollut hyvä tuoda esiin tarkempaa pohdintaa mahdollisista virhelähteistä tai muista tuloksiin vaikuttavista tekijöistä. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta ei kuitenkaan katso mahdollisten virhelähteiden vaikuttavan niin merkittävästi saatuihin tuloksiin, että niillä olisi vaikutusta hyvin perusteltuun johtopäätökseen. Tulokset antavat riittävän todenmukaisen kuvan siitä, missä määrin nykyisellä kiinteistön haltijan järjestämällä jätteenkuljetuksella jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset toteutuvat asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta. Selvityksen perusteella tehty johtopäätös vastaa myös Keski-Uudenmaan ympäristönsuojeluviranomaisen tekemän valvonnan pohjalta muodostunutta kuvaa asiasta.

Kokouskäsitely

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun jäsen Eeva Särkiniemi teki seuraavan muutosehdotuksen jäsenen Mika Heino kannattamana:

"Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausunto

Kunnan on jätelain 32 §:n mukaan järjestettävä kotitaloudessa ja vapaa-ajan asunnossa sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto. Jätelain 37 §:n mukaan kunta voi päättää, että saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelautakunta Kolmenkierto on laatinut selvityksen (2.5.2025), jonka tavoitteena oli selvittää täyttyvätkö jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset toimialueella. Tällä hetkellä kaikissa toimialueen kunnissa lietteet kuljetetaan kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa, vaikka asiasta ei ole tehty jätelain edellyttämää päätöstä.

Kolmenkierron alueella Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan kuntien ja kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta toteaa, että selvitys saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmästä ei ole riittävän kattava ja saattaa sisältää tilastollisia virheitä. Selvityksessä saatujen tulosten perusteella Kolmenkierron alueen kuntien nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä ei kokonaisuudessaan täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä. Ensimmäinen edellytys täyttyy, mutta kaksi jälkimmäistä täyttyy pääosin. Johtopäätöstä ei ole perusteltu riittävän kattavasti.

Selvitys perustuu kysely- ja haastattelututkimuksiin sekä hyödyntää myös muuta saatavilla olevaa tietoa, kuten SIIRTO-rekisterin tietoja jätevesilietteiden kuljetuksesta. Selvityksen mukaan asukkaille suunnattua kyselyä mainostettiin kuntien yhteisö alustoilla ja verkkosivuilla. Selvitysraportin mukaan asukkaille ei lähetetty erikseen tietoa kyselystä, mikä on voinut vaikuttaa saatujen vastausten määrään. Selvityksen mukaan kyselyt toteutettiin sähköisesti. Selvityksessä ei ole mainintaa, onko asukkailla ollut mahdollisuutta vastata kyselyyn myös muuten kuin sähköisessä muodossa.

Selvityksessä olisi ollut hyvä tuoda esiin tarkempaa pohdintaa mahdollisista virhelähteistä tai muista tuloksiin vaikuttavista tekijöistä. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo mahdollisten virhelähteiden voivan vaikuttaa johtopäätökseen eikä anna riittävän todenmukaista kuvaa siitä, täyttääkö nykyinen järjestelmä jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta."

Puheenjohtaja totesi, että koska on tehty kannatettu muutosehdotus, on asia ratkaistava äänestämällä. Lautakunta äänesti pohjaesityksen ja Särkiniemen muutosehdotuksen välillä.

Äänestys

Ne, jotka kannattavat pohjaesitystä äänestävät "jaa" ja ne, jotka kannattavat Särkiniemen muutosehdotusta äänestävät "ei".

Suoritetussa äänestyksessä annettiin

2 "jaa"-ääntä (Sami Carlenius, Merja Laitinen)

11 "ei"-ääntä (Susanna Metsälä, Mika Heino, Ritva Örling, Eero Linnamäki, Teemu Ovaska, Jari Renlund, Eeva Särkiniemi, Pasi Torkkeli, Maarit Turunen, Antti Vaittinen, Hannu Salin)

Koska muutosehdotus sai enemmän ääniä, se tuli lautakunnan päätökseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Merkittiin tiedoksi, että jäsen Mika Heino poistui tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19:00.

Merkittiin tiedoksi, että lautakunta piti tauon tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19-19:13.

Päätös

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää

- antaa Jätelautakunta Kolmenkierrolle seuraavan lausunnon:

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausunto

Kunnan on jätelain 32 §:n mukaan järjestettävä kotitaloudessa ja vapaa-ajan asunnossa sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto. Jätelain 37 §:n mukaan kunta voi päättää, että saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelautakunta Kolmenkierto on laatinut selvityksen (2.5.2025), jonka tavoitteena oli selvittää täyttyvätkö jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset toimialueella. Tällä hetkellä kaikissa toimialueen kunnissa lietteet kuljetetaan kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa, vaikka asiasta ei ole tehty jätelain edellyttämää päätöstä.

Kolmenkierron alueella Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan kuntien ja kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta toteaa, että selvitys saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmästä ei ole riittävän kattava ja saattaa sisältää tilastollisia virheitä. Selvityksessä saatujen tulosten perusteella Kolmenkierron alueen kuntien nykyinen kiinteistön haltijan järjestämä saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä ei kokonaisuudessaan täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä. Ensimmäinen edellytys täyttyy, mutta kaksi jälkimmäistä täyttyy pääosin. Johtopäätöstä ei ole perusteltu riittävän kattavasti.

Selvitys perustuu kysely- ja haastattelututkimuksiin sekä hyödyntää myös muuta saatavilla olevaa tietoa, kuten SIIRTO-rekisterin tietoja jätevesilietteiden kuljetuksesta. Selvityksen mukaan asukkaille suunnattua kyselyä mainostettiin kuntien yhteisö alustoilla ja verkkosivuilla. Selvitysraportin mukaan asukkaille ei lähetetty erikseen tietoa kyselystä, mikä on voinut vaikuttaa saatujen vastausten määrään. Selvityksen mukaan kyselyt toteutettiin sähköisesti. Selvityksessä ei ole mainintaa, onko asukkailla ollut mahdollisuutta vastata kyselyyn myös muuten kuin sähköisessä muodossa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Selvityksessä olisi ollut hyvä tuoda esiin tarkempaa pohdintaa mahdollisista virhelähteistä tai muista tuloksiin vaikuttavista tekijöistä. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo mahdollisten virhelähteiden voivan vaikuttaa johtopäätökseen eikä anna riittävän todenmukaista kuvaa siitä, täyttääkö nykyinen järjestelmä jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta.

Eriävä mielipide

Ympäristövalvontapäällikkö Marjo Alho jätti eriävän mielipiteen.

Tiedoksi

Jätelautakunta Kolmenkierto, jatelautakunta@hameenlinna.fi

Dno VLK/951/11.03.00/2025

§ 67 **Lausunto: Asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvitys: Tekninen lautakunta**

Tekla 28.5.2025 § 67 Jätelautakunta Kolmekierto on tehnyt saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvityksen ja pyytänyt Valkeakosken kaupungilta selvityksestä lausuntoa 30.6.2025 mennessä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset.

Tekninen keskus on yhteistyössä ympäristönsuojelun kanssa laatinut oheisen lausunnon:

Jätelain (646/2011) 32 §:n mukaan asumisessa sekä kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä saostus- ja umpisäiliöliete on kunnan järjestämisvastuun alaista jätettä, jonka jätehuolto on järjestettävä asianmukaisesti.

Kuljetusjärjestelmäselvityksessä arvioidaan toimialueen kuntien osalta jätevesilietteiden nykyisen kuljetusjärjestelmän toteutumista muun muassa asukkaiden kannalta siten, että jätteiden kuljetus tapahtuu kattavasti, luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Tällä hetkellä Valkeakoskella lietteet kuljetetaan kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Asiasta ei ole kuitenkaan tehty jätelain edellyttämää lainvoimaista päätöstä. Hämeen ELY-keskus on kehottanut kuntia tekemään asiassa päätöksen vuoden 2025 loppuun mennessä.

Jätelain 32 §:n 1 momentin 1-3 kohdassa tarkoitetussa toiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto tulee järjestää jätelain 35 §:n 2 momentin mukaisella tavalla eli järjestämistavasta riippumatta siten, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Järjestämistavalla tarkoitetaan kunnassa tai alueella käytössä olevaa kuljetusjärjestelmää, joita voi jätelain mukaan olla kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus tai kunnan järjestämä jätteenkuljetus.

Jätelain 37 §:n mukaan kunta voi päättää, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitetussa toiminnassa syntyvän sekalaisen yhdyskuntajätteen ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) Näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) Jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;

- 3) Päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Lisäksi kunnan on seurattava ja valvottava 1 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen.

Jätelautakunta Kolmenkierto selvitti ja arvioi täytyvätkö jätelain 37 §:n edellytykset kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa.

Selvityksen mukaan 37 §:n ensimmäinen edellytys täyttyy osittain. Selvityksen mukaan toinen edellytys ei täyty. Alueellinen kehittäminen on haastavaa, koska se on riippuvaista kuljetustiedoista, joita ei ole luotettavasti saatavilla ilman merkittäviä lisäresursseja. Lisäksi raportointivelvoitetta SIIRTO – rekisteriin laiminlyödään. Selvityksen mukaan lähes puolet vakituisista asuinkiinteistöistä ei ole tyhjentänyt lietesäiliöitä velvoitteen mukaisesti, joten nykyinen kuljetusjärjestelmä aiheuttaa terveys- ja ympäristöriskejä. Selvityksen mukaan kolmannen kohdan edellytys ei täyty. Selvityksessä todetaan, että nykyisen kuljetusjärjestelmän vaikutukset eivät ole kokonaisuudessaan myönteisiä kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Selvityksessä tuotiin esille myös kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten näkemys lietetyhjennysten tilaan. Ympäristönsuojeluviranomaisten näkemysten mukaan asumisen lietteiden valvontaan on käytettävissä hyvin vähän resursseja muiden valvontasuunnitelman mukaisten valvontakohteiden osalta. Valkeakosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen yhtyy tähän näkemykseen. Lietetyhjennyksiin velvoitettuja kiinteistöjä on mahdollista resurssien puutteen vuoksi valvoa ainoastaan satunnaisesti tai muiden valvontakäyntien yhteydessä. Selvityksessä ympäristönsuojeluviranomaisten mukaan keskeisimpinä haasteina pidetään vähäisiä resursseja sekä kiinteistön haltijan tiedon puutetta jätevesijärjestelmän tyypistä ja toimivuudesta. Kiinteistön haltijat ovat tietoisia tyhjennysvälivelvoitteesta, mutta ongelmana ovat vanhat saostuskaivot ja jätevesijärjestelmät, joita ei välttämättä ole korjattu tai huollettu useampaan vuosikymmeneen.

Ympäristönsuojeluviranomaisen näkökulmasta suurimmat riskit kohdistuvat pohjavesialueille, joissa liete päätyessään ympäristöön voi aiheuttaa pohjaveden sekä alueella olevien talousvesikaivojen saastumista. Pohjaveden ja talousvesikaivojen saastuessa seurauksena on myös terveysvaikutuksia. Talousvesikaivojen saastuminen ja sen seurauksena tapahtuvat terveysvaikutukset, ovat riski myös muilla alueilla. Ranta-alueilla riskinä on vesistöjen rehevöityminen ja saastuminen, mikäli lietettä päätyy vesistöön. Muilla alueilla riskinä on ympäristön pilaantumisen vaara, jos lietettä päätyy ympäristöön.

Jätelautakunta Kolmenkierron selvityksen mukaan ja perusteella mikään jätelain 37 §:n kolmesta edellytyksestä kiinteistön haltijan järjestämälle

jätteenkuljetukselle ei täyty kokonaan. Ensimmäinen edellytys täyttyy osittain, mutta toinen ja kolmas edellytys eivät täyty. Lisäksi selvityksessä olleet ympäristönsuojeluviranomaisten näkemykset koskevat Valkeakosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomaista ja Valkeakosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen yhtyy esitettyihin näkemyksiin. Ympäristönsuojelu tekee jo nyt priorisointia valvottavien kohteiden osalta eikä ympäristönsuojelulla ole tällä hetkellä resursseja asumisen lietteiden ja kuljetusjärjestelmän valvontaan.

Edellä esitetyn perusteella Valkeakosken kaupunki katsoo, että saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmän tulee olla kunnan järjestämä.

(valm. tekninen johtaja Jaana Koota, p. 040 335 7710, ympäristötarkastaja Katri Karjalainen, p. 040 335 7412)

**Teknisen lautakunnan lausunto Hämeenlinnan kaupungin jätelautakunnalle
28.5.2025:**

Ehdotus: Annetaan asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvitykseen edellä selostettu lausunto. (Tj)

Päätös: Hyväksyttiin ehdotus yksimielisesti.

Tiedoksi/toimenpiteitä varten: KH, Ympsu, Hämeenlinnan kaupunki

19.6.2025

Jätelautakunta Kolmenkierto
jatelautakunta@hameenlinna.fi

Viite: Lausuntopyyntö 9.5.2025 ja sen täydennys 10.6.2025, HML/208/11.01.06.05.02/2025

Hämeen ELY-keskuksen lausunto asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmästä, Jätelautakunta Kolmenkierto

Lausuntopyyntö

Jätelautakunta Kolmenkierto pyytää Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) lausuntoa asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmään liittyvässä asiassa.

Jätelautakunta Kolmenkierto on tehnyt selvityksen toimialueellaan (Hattula, Hausjärvi, Hyvinkää, Hämeenlinna, Janakkala, Järvenpää, Kerava, Loppi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula ja Valkeakoski) asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmästä. Jätelautakunnan toimialueen kunnista Hattula, Hämeenlinna, Janakkala ja Loppi sijoittuvat Hämeen ELY-keskuksen toimialueelle. Tällä hetkellä kaikissa toimialueen kunnissa on käytössä järjestelmä, jossa kiinteistön haltija sopii lietteiden kuljetuksesta valitsemansa kuljetusyrityksen kanssa. Päätöstä kuljetusjärjestelmästä ei kuitenkaan ole tehty (pl. Nurmijärvi), vaan nykyinen järjestelmä on muodostunut vanhan jätelain (1072/1993) mukaisen sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen pohjalta.

Lausuntoa pyydetään erityisesti siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain (646/2011) 37 §:n mukaiset edellytykset. Lausuntopyynnön täydennyksessä pyydetään sisällyttämään lausuntoon vastaus, voidaanko kunnille myöntää jatkoaika nykyisen saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmän kuntoon saattamiseksi.

Asian tausta

Hämeenlinnan jätelautakunta on päätöksellään 4.6.2014 § 30 päättänyt ottaa käyttöön jätelain 37 §:n mukaisen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jätelautakunnan toiminta-alueen 12 kunnassa. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on päätöksellään 2.2.2015 nro 15/0038/2 kumonnut ja palauttanut asian jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan päätös ei perustunut lain edellyttämään tarkasteluun, jonka nojalla on ollut mahdollista todeta, että kaikki edellytykset täyttyvät koko toimialueella. Jätteenkuljetuksen järjestämistä olisi tullut tarkastella vähintään kuntakohtaisesti.

19.6.2025

Hämeen ELY-keskus on 22.11.2024 (dnro HAMELY/951/2024) kehottanut alueellisena jätehuoltoviranomaisena toimivaa Jätelautakunta Kolmenkiertoa saattamaan toimialueellaan kunnan vastuulle kuuluvan saostus- umpisäiliölietteen kuljetuksen lainmukaiseen tilaan päättämällä jätteenkuljetusjärjestelmästä 31.12.2025 mennessä.

Hämeen ELY-keskuksen lausunto

Sovellettava lainsäädäntö

Jätelain 32 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan kunnan on järjestettävä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetussa toiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto. Jätelain 36 §:n mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu (kunnan järjestämä jätteenkuljetus).

Jätelain 37 §:n mukaan kunta voi päättää, että sen vastuulle kuuluvan saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelain 149 §:n 4 momentin mukaan kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus jätelain voimaantullessa (1.5.2012) hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä laissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta (1.5.2013 mennessä). Jos päätöksellä siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisesta, joka voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta (viimeistään 1.5.2017).

Tehdyt selvitykset ja niiden tulokset

Jätelaissa säädettyjen edellytysten arvioimiseksi on laadittu 2.5.2025 päivätty kuljetusjärjestelmäselvitys. Selvityksen pohja-aineistona on käytetty viranomaisen käytössä olevan asianhallintajärjestelmän tietoja. Lisäksi osana selvitystyötä on toteutettu sähköisiä kyselyjä, jotka on toimitettu alueen jätevedenpuhdistamoille, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille, saostus- ja umpisäiliölietettä kuljettaville kuljetusyrityksille sekä asukkaille. Edellä mainittujen lisäksi tietoa on

19.6.2025

kerätty haastatteluin ja vesihuollon toimijoille sekä viranomaistahoille osoitetuin tietopyynnöin.

Kuljetusjärjestelmäselvityksessä on tarkasteltu kiinteistöjen jätevesijärjestelmiä ja säiliöiden tyhjennysvälejä, lietetyhjennysten tilanneita kiinteistöjä, saatavilla olevia kuljetus- ja tyhjennyspalveluja, lietteen käsittelyä sekä raportointia sekä toiminnan ympäristövaikutuksia. Tietoja on koottu yhteen kuntakohtaisesti.

Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvitys on perusteellinen. Selvityksessä on hyödynnetty kattavasti tietoja eri lähteistä. Jätelain edellytysten täyttymistä on tarkasteltu perusteellisesti, mutta kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen edellytysten tarkastelua ei ole erikseen kuntakohtaisesti tehty. Toimialueen tarkastelu kokonaisuutena osaltaan puoltaa kuljetusjärjestelmän päättämisestä yhteisesti koko jätelautakunnan toimialueella. Yleisen jätehuollon toimivuuden edistämiseksi sekä alueellisen jätehuollon kehittämiseksi Hämeen ELY-keskus pitää perusteltuna, että koko jätelautakunnan alueella siirrytään samaan kuljetusjärjestelmään. Tällöin alueen kaikki kunnat ja kiinteistöt ovat yhtenäisen järjestelmän piirissä ja jätehuollon keskitetystä suunnittelusta, tehokkaammasta valvonnasta sekä jätehuoltopalvelujen tasaisesta laadusta voidaan varmistua paremmin koko toimialueella.

Selvityksen perusteella alueen kuntien nykyinen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä ei täytä kaikkia jätelain 37 §:n 1 momentin mukaisia edellytyksiä. Selvityksen mukaan em. pykälän 1 kohdan mukainen edellytys täyttyy osittain, mutta 2 ja 3 kohtien mukaiset edellytykset eivät täyty.

Selvityksen mukaan Kolmenkierron alueen vakituisista kiinteistöistä 48 % jätti lietesäiliön tyhjentämättä vuosien 2023 ja 2024 aikana, sillä SIIRTO-rekisteriin toimitettujen tietojen mukaan vuonna 2024 alueella tyhjennetyt lietteen määrä oli noin 132 000 m³. Alueella arvioidaan syntyvän asumisen jätevesilietteitä noin 239 000 m³ vuodessa. Hämeen ELY-keskuksen käsityksen mukaan tietojen viennissä SIIRTO-rekisteriin on edelleen haasteita, ja tyhjennysten alhainen määrä osaltaan selittyy tietojen rekisteriin toimittamatta jättämisellä. Muutoin tulokseen voi vaikuttaa muun muassa kaivojen tyhjentämättä jättäminen sekä mahdolliset lain ja/tai jätehuoltomääräysten vastaisesti tapahtuvat tyhjennykset/kuljetukset. Joka tapauksessa ELY-keskus kiinnittää huomiota lietekuljetusten heikkoon toteutumiseen.

Asiassa on huomattava, että jätelain edellytykset kiinteistön haltijan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymiselle ovat tiukemmat kuin vanhan vuoden 1993 jätelain mukaiset edellytykset. Kuljetusjärjestelmästä päättäminen on siltä osin laillisuusharkintaa, että kaikkien laissa säädettyjen edellytysten on täyttyvä, jotta kunta voi päättää kiinteistön haltijan järjestämään kuljetukseen siirtymisestä. Vaikka em. kuljetusjärjestelmän edellytykset täyttyisivät, jätehuolto voidaan järjestää

19.6.2025

kunnan toimesta. Jätelain 32 §:n mukaisesti asumisessa syntyvän saostus- ja umpisäiliölaitteen kunnan järjestämä jätehuolto on ensisijainen vaihtoehto, josta kunta voi harkintansa mukaan päättää poiketa vain kaikkien laissa säädettyjen edellytysten täyttyessä.

Hämeen ELY-keskus katsoo, että asiassa saadun selvityksen perusteella voidaan todeta, että Jätelautakunta Kolmenkierron toimialueella kiinteistönhaltijan järjestämä asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölaitteiden kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä. Näin ollen saostus- ja umpisäiliölaitteiden kuljetuksessa on päätettävä siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Muutokselle on varattava päätöksen yhteydessä riittävä siirtymäaika.

Siirtymä- ja jatkoajasta

Päätös jätteenkuljetusjärjestelmästä olisi jätelain 149 §:n 4 momentin nojalla tullut tehdä jo 1.5.2013 mennessä, ja kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirryttäessä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen olisi tullut lakata viimeistään 1.5.2017. Laki ei mahdollista muuta siirtymäaika kuljetusjärjestelmästä päättämisestä. Tästä huolimatta Jätelautakunta Kolmenkierron toimialueella on edelleen käytössä järjestelmä, joka pohjautuu vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettuun sopimusperusteiseen kuljetukseen. Nykyinen järjestelmä ei siten ole lainmukainen eikä näin ollen lisää aikaa nykyisen järjestelmän kehittämiseen ole mahdollista myöntää. Asiasta on syytä päättää mahdollisimman pian, sillä laissa säädetty siirtymäaika on kulunut umpeen yli kymmenen vuotta sitten.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt lakimies Ilona Varis ja ratkaissut valvontapäällikkö Sinikka Koikkalainen.

Tiedoksi

Uudenmaan ELY-keskus
Pirkanmaan ELY-keskus

Hämeenlinnan kaupunki
Jätelautakunta Kolmenkierto
jatelautakunta@hameenlinna.fi

Viite Lausuntopyyntönne 9.5.2025 ja sen täydennys 10.6.2025,
HML/208/11.01.06.05.02/2025

Lausunto asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä, Jätelautakunta Kolmenkierto

Jätelautakunta Kolmenkierto on tehnyt selvityksen toimialueellaan (Hattula, Hausjärvi, Hyvinkää, Hämeenlinna, Janakkala, Järvenpää, Kerava, Loppi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula ja Valkeakoski) asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmästä. Tarkoituksena on ollut selvittää, täyttääkö toimialueen nykyinen kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä jätelain (646/2011) 37 § edellytykset.

Jätelautakunta pyytää lausuntoa Pirkanmaan ELY-keskukselta siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset.

Tällä hetkellä kaikissa toimialueen kunnissa lietteet kuljetetaan kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa eli kiinteistön haltija sopii jätevesilietteen kuljetuksesta suoraan kuljetusyrittäjän kanssa. Asiasta ei kuitenkaan ole tehty lainvoimaista päätöstä, kuten jätelaissa edellytetään. Lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on kehottanut jätelautakuntaa tekemään päätöksen kuljetusjärjestelmästä vuoden 2025 loppuun mennessä. Lausuntopyynnön täydennyksessä pyydetään sisällyttämään lausuntoon vastaus, voidaanko kunnille myöntää jatkoaika nykyisen saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmän kuntoon saattamiseksi.

Jätelautakunta Kolmenkierron toimialueen kunnista Pirkanmaan ELY-keskuksen toimialueella sijaitsee Valkeakoski.

Pirkanmaan ELY-keskus on tutustunut lausuntopyynnön liitteenä olleeseen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmän tilaa koskevaan selvitykseen ja lausuu seuraavaa:

Jätelain (646/2011) 32 § mukaan kunnan on järjestettävä mm. vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto. Edelleen lain 36 § mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei kunta ole erikseen päättänyt, että saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa (kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus).

Lain 37 § mukaan kuljetusjärjestelmäksi voidaan valita kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus vain, jos

- jätteen kuljetuspalveluja on tarjolla kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin;
- jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- vaikutukset muodostuvat kokonaisuutena arvioiden myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten asemaan.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksessä on tarkasteltu Jätelautakunta Kolmenkierron toimialueen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmän tilannetta ja verrattu sitä jätelain asettamiin ehtoihin.

Jätelain edellytys, että alueella on tarjolla jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin, täyttyy Jätelautakunta Kolmenkierron toimialueen kunnissa vain osittain. Selvityksen perusteella tyhjennyspalvelua on saatavissa kattavasti ja luotettavasti. Palvelun hinnoittelu vaihtelee pääosin normaalin vaihteluvälin sisällä muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Laskujen erittelyissä on jonkin verran puutteita, minkä vuoksi syrjimättömyyden ehto ei toteudu.

Selvityksen perusteella kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei edistä jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, ei tue jätehuollon alueellista kehittämistä ja voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Selvityksessä todetaan mm., että kaikkia lietesäiliöiden tyhjennystietoja ei ole viety SIIRTO-rekisteriin, minkä vuoksi alueellinen kehittäminen on haastavaa, koska se on riippuvaista raportointitiedoista. Lähes puolet vakituisista asuinkiinteistöistä ei ole tyhjentänyt lietesäiliötä velvoitteen mukaisesti. Selvityksessä todetaan, että nykyinen järjestelmä aiheuttaa terveys- ja ympäristöriskejä.

Lisäksi selvityksessä todetaan, että kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutuksia ei voida kokonaisuutena arvioida myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Selvityksen perusteella voidaan hyvin selkeästi todeta, että Jätelautakunta Kolmenkierron toimialueen nykyinen kiinteistönhaltijan järjestämä asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 § mukaisia edellytyksiä. Pirkanmaan ELY-keskus muistuttaa, että asumisessa syntyvien saostus ja -umpisäiliölietteiden kuljetus tulee jätelain mukaan esisijaisesti järjestää kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena ja vasta jätelain 37 § mukaisten edellytysten täyttyessä, voidaan päättää järjestää em. lietteiden kuljetus kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena.

Lausuntopyynnön täydennyksessä esitettyyn pyyntöön kunnille myönnettävästä jatkoajasta Pirkanmaan ELY-keskus toteaa, ettei lain siirtymäsäännökseen voi myöntää jatkoaikaa (JL 149 §).

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että Jätelautakunta Kolmenkierron tulee pikimmiten tehdä päätös saostus- ja umpisäiliölietteiden osalta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtymisestä koko toimialueellaan.

Asia on käsitelty Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen Ympäristönsuojeluyksikössä.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämän lausunnon on esitellyt ylitarkastaja Taru Komulainen ja ratkaissut ylitarkastaja Hanne Liukkonen. Asiakirja on hyväksytty sähköisesti ja merkintä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Jätelautakunta Kolmenkierto
jatelautakunta@hameenlinna.fi

Viite: Lausuntopyyntö 9.5.2025 ja sen täydennys 10.6.2025, HML/208/11.01.06.05.02/2025, asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmäselvitys, Jätelautakunta Kolmenkierto

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto

Lausuntopyyntö

Jätelautakunta Kolmenkierto pyytää Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmään liittyvästä selvityksestä ja tarkemmin siitä, täyttääkö kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain (646/2011) 37 §:n mukaiset edellytykset. Lisäksi lausuntoon pyydetään sisällyttämään vastaus, onko kuljetusjärjestelmäasiassa mahdollista saada lisää aikaa nykyisen järjestelmän kuntoon saattamiseen. ELY-keskus tulkitsee tarkoitettavan, onko lisää aikaa mahdollista saada kiinteistönhaltijan järjestämän kuljetusjärjestelmän saattamiseksi jätelain 37 §:n mukaiseksi.

Tällä hetkellä käytössä oleva jätteenkuljetusjärjestelmä

Jätelautakunta Kolmenkierto on tehnyt selvityksen 2.5.2025 toimialueellaan (Hattula, Hausjärvi, Hyvinkää, Hämeenlinna, Janakkala, Järvenpää, Kerava, Loppi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula ja Valkeakoski) asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmästä. Jätelautakunnan toimialueen kunnista Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi ja Tuusula sijoittuvat Uudenmaan ELY-keskuksen toimialueelle.

Tällä hetkellä jätelautakunta Kolmenkierron alueella kiinteistön haltija sopii asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksesta valitsemansa kuljetusyrityksen kanssa. Nykyinen järjestelmä on pääosin muodostunut vanhan jätelain (1072/1993) mukaisen sopimusperusteisen jätteenkuljetuksen pohjalta. Nurmijärven kunta on päättänyt 11.9.2014, että Nurmijärven kunnan alueella pysytään kiinteistön haltijan järjestämässä sako- ja umpikaivolietteen kuljetuksessa. Päätös tehtiin ennen kunnan päätöstä siirtää jätehuollon palvelutehtävien hoitaminen kuntien yhteisesti omistamalle yhtiölle.

Jätelain 149 §:n mukaan kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus tämän lain voimaan tullessa hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkastettava jätteenkuljetuksen järjestämistä tämän lain 37 §:n 1 momentissa

26.6.2025

säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Hämeen ELY-keskus kehotti 22.11.2024 jätelautakuntaa tekemään kuljetusjärjestelmäpäätökset vuoden 2025 aikana.

Jätelain edellytysten toteutuminen

Jätelain 37 §:n mukaan kunta voi päättää, että 32 §:n 1 momentissa tarkoitettussa toiminnassa syntyvän sekalaisen yhdyskuntajätteen ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa, jos:

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;
- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jos kunta päättää siirtyä kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisajankohdasta, joka voi olla aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä. Kunta voi kuitenkin päättää aikaisemmasta lakkaamisajankohdasta alueella, jolla jätteenkuljetuspalvelua ei ole tarjolla tai sen saatavuus on merkittävästi heikentynyt ja tästä voi seurata roskaantumista taikka haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle.

Kunnan on seurattava ja valvottava 1 momentissa tarkoitettua päätöksen täytäntöönpanoa ja sen edellytysten täyttymistä sekä tarvittaessa käsiteltävä jätteenkuljetusta koskeva asia uudelleen.

Jätelautakunnan tekemän kuljetusjärjestelmäselvityksen perusteella nykyinen kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä missään kunnassa. Selvityksessä nähdään ongelmiksi etenkin lietekuljetusten alhainen toteutumisprosentti ja puuttuvien tietojen suuri määrä. Lähes puolet toimialueen kiinteistöistä on selvityksen mukaan jättänyt lietesäiliöt tyhjentämättä tai tyhjennys on tehty tavalla, joka ei täytä jätehuoltomääräyksiä ja jätelakia. Merkittävänä seurauksena järjestelmän toimimattomuudesta nähdään ympäristö- ja terveysriskit, jos lietteitä päätyy puhdistamattomana maastoon tai vesistöihin. Kiinteistöt eivät ole myöskään tasavertaisessa asemassa, jos osa kiinteistöistä jättää noudattamatta sääntöjä. Lisäksi tietojen merkittävät puutteet vaikeuttavat viranomaisten mahdollisuuksia valvoa määräysten ja säädösten toteutumista.

Selvityksen mukaan Nurmijärven kunnassa saostus- ja umpisäiliölietteiden tyhjennysprosentti oli 73 %, mikä on suhteellisen hyvä osuus.

26.6.2025

Nurmijärvellä tyhjennyksen tilaamatta jättäneitä oli kuitenkin määrällisesti runsaasti, miltei 800 kiinteistöä.

ELY-keskuksen lausunto

Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan jätelautakunnan tekemä kuljetusjärjestelmäselvitys ja sen johtopäätökset vaikuttavat asianmukaisilta ja luotettavilta. ELY-keskus pitää järkevänä, että koko jätelautakunnan toimialueella järjestetään mahdollisimman yhtenäinen saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetusjärjestelmä. ELY-keskus katsoo, että kunnan järjestämä jätehuoltojärjestelmä palvelee kattavamman tietojen keräämisen kautta jätelautakunnan jätehuoltotehtävää ja jätelain toteutumisen arviointia ja valvontaa, jota valvontaviranomaiset tekevät.

Päätettäessä siirtyä kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätehuoltoon (Nurmijärvi), siirtymäaika tulee olla jätelain 37 §:n 2 momentin mukaisesti vähintään 3 vuotta, ellei katsota pikaisemman siirtymän olevan tarpeen esimerkiksi ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

ELY-keskus katsoo, että jätelain 149 §:n 4 momentin mukainen päätös jätteenkuljetuksen järjestämisestä olisi tullut tehdä säädökseen kirjatun aikataulun mukaisesti eikä laki mahdollista muita lisäaikoja. Asiasta on syytä päättää mahdollisimman pian.

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Annastiina Juvankoski ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Emmi Vettenlehto. Lausunnon valmisteluun on osallistunut myös ylitarkastaja Vesa Suominen.

Lausunto asumisessa syntyvien lietteiden kuljetusjärjestelmäselvityksestä jätelautakunta Kolmenkierrolle

Jätelautakunta Kolmenkierto on kuntien yhteinen jätehuoltoviranomainen, joka toimii 13 kunnan yhteislautakuntana hoitaen jätelain mukaiset jätehuollon viranomaistehtävät. Jätelautakunnan toimialueen kunnat ovat Hattula, Hausjärvi, Hyvinkää, Hämeenlinna, Janakkala, Järvenpää, Kerava, Loppi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula ja Valkeakoski.

Jätelain mukaan saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetus tulee järjestää ensisijaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Jos jätelain 37 §:n 1 momentin edellytykset täyttyvät, voidaan kuljetus järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena.

Jätehuoltoviranomaisen olisi lain mukaan pitänyt tehdä päätös saostus- ja umpisäiliölietteiden jätteenkuljetusjärjestelmästä 1.5.2013 mennessä. Päätöstä ei kuitenkaan ole Nurmijärveä lukuun ottamatta tehty, joten Hämeen ELY-keskus on kehottanut jätelautakunta Kolmenkiertoa tekemään päätöksen vuoden 2025 loppuun mennessä.

Jätelautakunta Kolmenkierron alueella kiinteistön haltija sopii asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksesta valitsemansa kuljetusyrityksen kanssa. Jätelautakunta on nyt tehnyt kuljetusjärjestelmäselvityksen, jonka tavoitteena on ollut arvioida täyttyvätkö jätelain 37 §:n 1 momentin edellytykset, jotta nykyinen järjestely voisi jatkua.

Jätelain 37 §:n 1 momentin edellytyksenä kiinteistön haltijan järjestämälle kuljetukselle on, että:

1. Alueella on tarjolla jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelautakunnan laatiman selvityksen mukaan jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset eivät täyty. Tyhjennyspalvelua on saatavissa kattavasti ja luotettavasti, mutta palvelun hintojen vaihtelun sekä laskuerittelyissä todettujen puutteiden vuoksi syrjimättömyyden ehto ei toteudu. Nykymallin ei myöskään katsota edistävän jätehuollon toimivuutta ja alueellista kehittämistä, sillä kaikkia lietesäiliöiden tyhjennystietoja ei ole viety SIIRTO-rekisteriin. Selvityksen mukaan lähes puolet vakituisista asuinkiinteistöistä ei ole hoitanut velvoitettaan lietesäiliön tyhjentämisestä, joten nykyinen järjestelmä aiheuttaa terveys- ja ympäristöriskejä. Tämän ja rekisteritietojen puutteen aiheuttaman viranomaisen toiminnan vaikeutumisen vuoksi katsotaan, että nykymallin mukaisen jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutuksia ei voida pitää kokonaisuutena myönteisinä. Selvityksen mukaan alueen asukkaat ovat olleet pääosin tyytyväisiä siihen, että ovat saaneet valita haluamansa kuljetusyrittäjän.

Jätelautakunta on nyt pyytänyt kuntien, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten sekä Hämeen, Uudenmaan ja Pirkanmaan ELY-keskuksen lausuntoa siitä, täyttääkö kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset. Hämeenlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen antaa asiassa erikseen oman lausuntonsa.

Hämeenlinnan kaupunki on delegoinut jätehuoltoviranomaisen tehtävät jätelautakunta Kolmenkierrolle. Koska delegointipäätöksen myötä jätehuoltoon liittyvä asiantuntemus on keskitetty jätehuoltoviranomaiselle, kaupungin tulee pystyä luottamaan siihen, että viranomaisen selvitys on laadittu kattavasti ja asiantuntevasti, ja selvityksen tulokset ovat luotettavia. SIIRTO-rekisterin tiedot ovat selvityksen mukaan osin puutteelliset, mikä voi vaikuttaa selvityksen tulokseen. Mikäli puutteet vääristävät selvityksen tulosta niin paljon, että selvityksen lopputulosta ei voida pitää luotettavana, tällöin jätelautakunnan tulisi käyttää vaihtoehtoisia tarkastelutapoja luotettavan lopputuloksen aikaansaamiseksi.

Hämeenlinnassa saostus- ja umpikaivojen tyhjennyksiin sekä jätevesijärjestelmän kuntoon liittyvää valvontaa toteutetaan lähinnä asukkaiden ilmoitusten perusteella tai

muiden ympäristönsuojeluviranomaisen valvontakäyntien yhteydessä. Selvityksen mukaan kiinteistöjen omistajat tai haltijat eivät ole aina tietoisia jätevesijärjestelmästä tai säiliöiden tyhjennysväleistä. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa tiedot säiliöiden tyhjennyksistä ja jätevesijärjestelmien olemassaolosta ja kunnosta tulevat tarkentumaan. Siten liittymättömien kiinteistöjen valvonta ja mahdolliset hallintopakkoimet tulevat lisäämään myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä.

Lähtökohtaisesti jätevedet tulee käsitellä asianmukaisesti ja ympäristöystävällisesti. Myös kiinteistön haltijan tulee pystyä luottamaan siihen, että kuljetusyrietykset tyhjentävät lietesäiliöjätteet ympäristövaatimusten mukaisesti. Tiedon ja neuvonnan lisääminen voi parantaa lietesäiliöiden tyhjennysvelvoitteen sekä SIIRTO-rekisterikirjausten toteutumista. Kaikkien lietteen kuljetukseen velvoitettujen kiinteistöjen saaminen kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin vähentää riskiä lietteiden hallitsemattomaan käsittelyyn.

Jätelautakunnan esittelytekstissä todetaan, että koska jätelain edellytykset eivät täyty, tulee kunnissa siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että saostus- ja umpisäiliölietteen kilpailutuksen toteuttaisi Kiertokapula Oy. Mikäli jätelautakunnan päätökseksi tulee siirtyminen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, lautakunnan tulee varmistaa, että lietekuljetusten riittävä kilpailu alueella pitkällä tähtäimellä säilyy. Toimittajariskin hallinnan sekä kilpailukykyisen markkinan ylläpitämisen vuoksi on tärkeää varmistaa, että alueella on jatkossakin useita toimijoita. Tämä on mahdollista tehdä esimerkiksi kilpailuttamalla alue riittävän pienissä osissa sekä rajoittamalla osien määrää, joihin voi tulla valituksi palveluntuottajaksi. Rajoitus mahdollistaa useammalle yritykselle työn saamisen ja markkinoilla pysymisen. Myös erilaiset puitejärjestelyt ovat suositeltavia. Ennen kilpailutusten toteuttamista on järjestettävä riittävä markkinavuoropuhelu alueen toimijoiden kanssa sekä varmistuttava siitä, että jätelain 37 § 1 momentin edellytykset toteutuvat myös jatkossa.

Mikäli jätehuoltomääräyksiä muutetaan, tulee huolehtia siitä, että niiden toimivuus asukkaiden näkökulmasta varmistetaan. Jätehuoltomääräysten muutos ei saa johtaa yhteiskunnan kannalta tehottomiin tyhjien lietesäiliöiden tyhjentämisiin, eikä myöskään

estää asukkaita tyhjentämästä lietesäiliöitään silloin, kun tarvetta siihen on. Kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen siirtyminen ei saa heikentää kuntalaisten palvelujen saatavuutta tai luotettavuutta, eikä pitkällä tähtäimellä nostaa palvelusta kotitalouksille aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi on tärkeää varata riittävästi aikaa muutokselle, jotta alueen yrittäjät pystyvät sopeuttamaan toimintansa muutokseen ja jotta Kiertokapula ehtii valmistelemaan kilpailutukset huolellisesti. Myös riittävän lietteen vastaanottokapasiteetin varmistamisesta on muutoksessa huolehdittava.

Jätelautakunta Kolmenkierto

LAUSUNTO ASUMISESSA SYNTYVIEN LIETTEIDEN KULJETUSJÄRJESTELMÄSELVITYKSESTÄ

Jätelautakunta Kolmenkierto pyytää Hämeenlinnan kaupungin ja Hattulan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta lausuntoa asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvityksestä.

Jätelain mukaan saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetus tulee järjestää ensisijaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Jos jätelain 37 §:n 1 momentin edellytykset täyttyvät, voidaan kuljetus järjestää kiinteistön haltijan järjestämänä kuljetuksena.

Tällä hetkellä jätelautakunta Kolmenkierron 13 kunnan alueella kiinteistön haltija sopii asumisessa syntyvien saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetuksesta valitseman kuljetusyrityksen kanssa.

Jätelain mukaan päätös kuljetusjärjestelmästä olisi pitänyt tehdä 1.5.2013 mennessä. Hämeen ELY-keskus kehotti 22.11.2024 jätelautakuntaa tekemään kuljetusjärjestelmäpäätökset vuoden 2025 aikana.

Jätelautakunta teki vuonna 2014 päätöksen jätevesilietteiden kuljetusjärjestelmästä, joka koski sen aikaisia sopimuskuntia. Päätös ottaa käyttöön jätelain 37 §:n mukainen

kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus tehtiin vastoin esittelijän päätösehdotusta. Päätöksestä valitettiin hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus kumosi jätelautakunnan päätöksen palauttaen asian jätelautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Asiaa ei ole käsitelty uudelleen. Hallinto-oikeuden päätöksessä korostettiin, että selvityksessä ei ollut otettu huomioon kuntakohtaisia eroja, vaan toimialuetta oli arvioitu kokonaisuutena. Vuoden 2025 selvityksessä on esitetty myös kuntakohtainen tarkastelu asumisessa syntyvistä lietteistä.

Hämeenlinnassa viemäriverkostoalueen ulkopuolella on 3 591 vakituiseen asumiseen käytettyä rakennusta ja 2 159 vapaa-ajan rakennusta tai tyhjiillään olevaa asuinrakennusta. Osa kiinteistöistä on laskettu olevan kantovesikiinteistöjä tai vapautuksen tai keskeytyksen saaneita kiinteistöjä. Hämeenlinnassa tyhjennettiin vuosina 2023–2024 yhteensä 1 979 asuinkiinteistön lietesäiliötä, joista 1 654 oli vakituisesti asutuilla kiinteistöillä. Viemäriverkoston ulkopuolisista kaikista kiinteistöistä 50 prosenttia oli SIIRTO-rekisterin mukaan tilannut lietesäiliön tyhjennyksen edellä mainittuna aikana eli 2 934 kiinteistöä oli jättänyt tyhjennyksen tilaamatta.

Hämeenlinnassa tyhjennyspalveluita tarjoaa ainakin 15 yritystä. Keskimäärin tyhjennyksiä tilataan enemmän kuin kerran vuodessa ja tyhjennysten hinnat vaihtelevat 91–120 euroa. Kuljetusyritysten valintaan vaikuttaneista tekijöistä palvelun luotettavuus korostui eniten asukkaiden valinnoissa. Selvityksen mukaan palveluun ollaan lähtökohtaisesti tyytyväisiä ja toiminnan säilyminen paikallisilla yrityksillä nähdään tärkeäksi.

Hattulassa viemäriverkostoalueen ulkopuolella on 1 124 vakituiseen asumiseen käytettyä rakennusta ja 441 vapaa-ajan rakennusta tai tyhjiillään olevaa asuinrakennusta. Osa kiinteistöistä on laskettu olevan kantovesikiinteistöjä tai vapautuksen tai keskeytyksen saaneita kiinteistöjä. Hattulassa tyhjennettiin vuosina 2023–2024 yhteensä 596 asuinkiinteistön lietesäiliötä, joista 530 oli vakituisesti asutuilla kiinteistöillä. Viemäriverkoston ulkopuolisista kaikista kiinteistöistä 50 prosenttia oli SIIRTO-

rekisterin mukaan tilannut lietesäiliön tyhjennyksen edellä mainittuna aikana eli 801 kiinteistöä oli jättänyt tyhjennyksen tilaamatta.

Hattulassa tyhjennyspalveluita tarjoaa ainakin 11 yritystä. Keskimäärin tyhjennyksiä tilataan enemmän kuin kerran vuodessa ja tyhjennysten hinnat vaihtelevat 121–150 euroa. Asukaskyselyssä kuljetusyrittäjän valintaan vaikuttavat selkeästi palvelun luotettavuus ja nopea saatavuus. Selvityksen mukaan palveluun ollaan lähtökohtaisesti tyytyväisiä, mutta hinta koetaan joidenkin mielestä korkeaksi.

Selvityksen johtopäätökset:

Saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusta jätelain 37 §:n 1 momentin edellytysten perusteella on tarkasteleva kuljetusjärjestelmäselvityksen pohjalta. Selvityksen mukaan nykyinen kuljetusjärjestelmä ei täytä jätelain 37 §:n mukaisia edellytyksiä missään alueen kunnista. Koska edellytykset eivät täyty, tulee kunnissa siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen. Siirtyminen Kiertokapula Oy:n kilpailuttamaan saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetukseen voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksenteosta.

Edellytys 1: Alueella on tarjolla jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Edellytyksen täyttyminen: Edellytys täyttyy osittain. Selvityksen perusteella tyhjennyspalvelua on saatavissa kattavasti ja luotettavasti. Palvelun hinnoittelu vaihtelee pääosin normaalin vaihteluvälin sisällä muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Las-
kujen erittelyissä on jonkin verran puutteita, joten syrjimättömyyden ehto ei to-
teudu.

Edellytys 2: Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Edellytyksen täyttyminen: Selvityksen perusteella edellytys 2 ei toteudu nykyisessä järjestelmässä. Kaikkia lietesäiliöiden tyhjennystietoja ei ole viety SIIRTO-rekisteriin. Alueellinen kehittäminen on haastavaa, koska se on riippuvaista raportointitiedoista. Lähes puolet vakituksista asuinkiinteistöistä ei ole tyhjentänyt lietesäiliötä veloitteen mukaisesti. Nykyinen järjestelmä aiheuttaa terveys- ja ympäristöriskejä.

Edellytys 3: Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Edellytyksen täyttyminen: Selvityksen perusteella edellytys 3 ei täyty. Nykyisen järjestelmän vaikutukset eivät ole kokonaisuudessaan myönteisiä mainituille tahoille.

Kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen antaa saostus- ja umpisäiliölietteen kuljetusjärjestelmäselvityksestä lausuntona seuraavaa:

Hämeenlinnan kaupungin kaupunkirakennelautakunta on päättänyt, että ympäristöjohtaja antaa ympäristönsuojeluviranomaiselta pyydetty lausunnot (KAURA 10.12.2024 § 251). Hämeenlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen hoitaa myös Hattulan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä, joten lausunto koskee ympäristönsuojelun osalta myös Hattulan kuntaa.

Kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen katsoo, että selvitys on riittävä ja sen johtopäätös perusteltu. Jätelain mukaan saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetus tulee ensisijaisesti järjestää kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Nykytilanteessa kiinteistön haltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset eivät kokonaisuudessaan täyty. Hämeenlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on päättänyt vastaavaan lopputulokseen jätelautakunnalle antamassaan lausunnossa 7.5.2014 kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän tarkastelusta sako- ja umpikaivolietteiden osalta.

Selvitys on kattava ja sen aineisto on muodostettu useista eri aineistolähteistä. Kyselyjä on tehty jätevedenpuhdistamoille, kuntien ympäristönsuojeluviranomaisille, kuljetusyrittäjille sekä lietekaivojen omistajille. Kyselyyn vastanneiden keskuudesta valittiin myös haastateltavia. Haastateltavien joukkoon kuului mm. Hämeenlinnan kaupungin ja Hattulan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen alaisia viranhaltijoita. Viranomaisen ylläpitämästä rekisteristä saadun tiedon lisäksi aineistoa kerättiin lähettämällä tietopyyntöjä vesihuollon toimijoille sekä viranomaisille. Aineistojen laajentaminen ja tulkintojen syventäminen ei olisi mitä todennäköisimmin muuttanut selvityksen lopputulosta siten, että kaikki jätelain 37 §:n mukaiset edellytykset olisivat kokonaisuudessaan täyttyneet.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksessä korostettiin, että aiemmassa selvityksessä ei ollut otettu huomioon kuntakohtaisia eroja, joten edellytysten täyttymistä ei tuolloin tosiasiallisesti voitu arvioida. Uudessa selvityksessä on otettu huomioon kuntakohtainen tarkastelu.

Vallitsevassa kuljetusjärjestelmässä vaaran tai haitan riskiä ympäristölle tai terveydelle aiheuttaa erityisesti lietekuljetusten heikko toteutuminen lietetyhjennyksiin velvoitettujen kiinteistöjen osalta. Osa tästä johtunee kuitenkin siitä, että kaikkia toteutuneita tyhjennystietoja ei ole kirjattu SIIRTO-rekisteriin.

Hämeenlinnassa ja Hattulassa saostus- ja umpikaivojen tyhjennyksiin sekä jätevesijärjestelmän kuntoon liittyvää valvontaa toteutetaan lähinnä asukkaiden ilmoitusten perusteella tai muiden valvontakäyntien yhteydessä. Kiinteistöjen omistajat tai haltijat eivät ole aina tietoisia jätevesijärjestelmästä tai säiliöiden tyhjennysväleistä. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa tiedot säiliöiden tyhjennyksistä ja jätevesijärjestelmien olemassaolosta ja kunnosta tulevat tarkentumaan. Siten liittyvät kiinteistöjen valvonta ja mahdolliset hallintopakkotoimet tulevat lisäämään myös kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä. Jätevesijärjestelmää

koskevista tiedoista on myös hyötyä talousjätevesiasetuksen (VNA 157/2017) valvonnassa.

Ympäristönsuojeluviranomaisen näkökulmasta kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa rekisteröimättömien kuljetusyritysten toimintaan voidaan nykyistä helpommin puuttua ja lietteiden ohjautuminen asiattomiin paikkoihin valvonnan keinoin estää. Kaikkien lietteen kuljetukseen velvoitettujen kiinteistöjen saaminen kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin vähentää myös riskiä lietteiden hallitsemattomaan käsittelyyn esimerkiksi pohjavesialueilla tai pelloilla.

Jätehuoltomääräyksissä määrätään saostus- ja umpisäiliöiden tyhjennysväleistä. Tyhjennysvälien määrittämisessä tulee ottaa huomioon kiinteistöjen käyttöaste, käyttötarkoitus, jätevesien laatu ja jätevesijärjestelmä. Esimerkiksi loma-asuntojen harmaiden jätevesien saostussäiliöissä lietteiden syntyminen on vähäistä, ja joissakin panospuhdistamoissa lietteiden käsittelylle on omat menetelmänsä. Lieteselvityksen ulkopuolelle on jo rajattu kantovedelliset kiinteistöt.

Kilpailutettaessa jätteenkuljetuspalveluja on ympäristökestävyyden näkökulmasta suositeltavaa pyrkiä mahdollisimman lyhyisiin kuljetusmatkoihin. Tämä toteutuu kuljetusalueiden koon määrittelyllä ja samalla kaikenkokoisilla kuljetusyrityksillä on käytännössä mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuun.

Lausunnon on valmistellut ympäristötarkastaja Sirpa Viholainen.

Sari Janhunen

Ympäristöjohtaja

Hämeenlinnan kaupunki

Viranomaispalvelut

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2025-06-27 10:13:01 (EET)

Tarkistuskoodi: 2M09LXC43CDM10OQ8Q5TQ08PE09A3GD82E6
B5QS1I42TJ2F3H9DZ1TWGU5OWMOUHYJNPMBMNUBGG60Q62K
Y6RK2IU2097FEG33UJ1XH657VWKQX3HFB93C309GSAB74

Lausunto lieteselvityksestä_Hämeenlinnan ja Hattulan ympäristönsuojeluviranomainen.pdf (6 sivua)

e7bd920531ef5c090b9647c4b0ece5609b27fed94e8e3b00afa6b9d43ff6467a

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: Sari Sinikka Janhunen

Allekirjoituksen tyyppi: Kehittynyt sähköinen allekirjoitus

Tunnistamistapa: Pankkitunnistus

Identiteetin tarjoajan maa: FI

Varmenteen haltija: SignSpace (Vastuu Group Oy)

Varmenteen liikkeellelaskija: Globalsign TSA

Sari Sinikka Janhunen

Allekirjoitettu 2025-06-27 10:13:01 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace Oy, Business ID 3496593-5, Suomi.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja näitä verrataan palvelussa tallennettuihin tietoihin.

Asiakirjan kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://signspace.vastuugroup.fi/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkastamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla:

<https://signspace.vastuugroup.fi/turvallisuus-ja-lainmukaisuus>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (0,99 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)